

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Diplomová práce

**Porovnání soustavy daní v České republice
a na Slovensku**

**Comparison of the Tax in the Czech Republic
and Slovakia**

Vypracovala: Bc. Štěpánka Kameníková

Vedoucí práce: Ing. Jarmila Rybová, Ph.D.

České Budějovice 2023

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Štěpánka KAMENÍKOVÁ
Osobní číslo: E21006
Studijní program: N0488A050006 Finance a účetnictví
Téma práce: Porovnání soustavy daní v České republice a na Slovensku
Zadávatel katedra: Katedra účetnictví a financí

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Pomocí vybraných ukazatelů porovnat daňové soustavy obou států.

Rámcová osnova:

Úvod.

1. Soustava daní České republiky.
 2. Soustava daní Slovenska.
 3. Ukazatele pro hodnocení daní.
 4. Metodika hodnocení daňových soustav vybraných států.
 5. Ukazatele zdanění v České republice.
 6. Ukazatele zdanění na Slovensku.
 7. Vyhodnocení rozdílů a společných prvků obou států.
- Závěr.

Rozsah pracovní zprávy: 50 – 60 stran

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

Eurostat. Online databáze.

European Union (2021). *Eurostat regional year book 2021 edition*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Kolektiv autorů (2022). *Daňové zákony pro účtovníky 2022*. Ročenka, Žilina, SK: Poradca s. r.o.

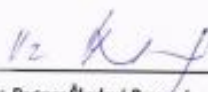
Maříková, H. (2022). *Daňové zákony 2022*. Úplná znění platná k 1. 1. 2022. Praha: Grada.

Poradca.sk (2022). *Informační portál*. [Online].

Zákon č. 563/2009 Z. z. o správě daní (daňový porádok).

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jarmila Rybová, Ph.D.
Katedra účetnictví a financí

Datum zadání diplomové práce: 17. ledna 2022
Termín odevzdání diplomové práce: 14. dubna 2023

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 19
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jilek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 17. ledna 2022

Prohlašuji, že svou diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. Zákona o vysokých školách v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

Podpis studenta

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce, paní Ing. Jarmile Rybové, Ph.D., za její odborné vedení, cenné rady, ochotu, podporu a trpělivost, které mi poskytla při tvorbě této práce.

OBSAH

1 Úvod.....	4
2 Daňový systém České republiky.....	5
2.1 Přímé daně.....	6
2.1.1 Daň z příjmů fyzických osob	6
2.1.2 Daň z příjmů právnických osob	7
2.2 Nepřímé daně	9
2.2.1 Daň z přidané hodnoty	9
2.2.2 Spotřební daně	10
2.2.3 Energetické (neboli ekologické) daně.....	11
2.2.4 Silniční daň v podobě od 1. července 2022	11
2.3 Sociální pojistné.....	12
2.3.1 Pojistné na veřejné zdravotní pojištění	12
2.3.2 Pojistné na sociální zabezpečení.....	12
3 Daňový systém Slovenska	14
3.1 Přímé daně.....	14
3.1.1 Daň z příjmů fyzických osob	15
3.1.2 Daň z příjmů právnických osob	17
3.2 Nepřímé daně	19
3.2.1 Daň z přidané hodnoty	19
3.2.2 Selektivní daně ze spotřeby	20
3.3 Sociální pojistné	23
3.3.1 Zdravotní pojištění.....	23
3.3.2 Sociální zabezpečení.....	23
4 Ukazatele pro hodnocení daní	25
4.1 Implicitní daňová sazba.....	25

4.1.1	Implicitní daňová sazba na spotřebu	25
4.1.2	Implicitní daňová sazba na práci	25
4.1.3	Implicitní sazba na kapitál.....	26
4.2	Efektivní daňová sazba	27
4.3	Daňový mix	29
4.4	Daňová kvóta	29
4.5	HDP na obyvatele v PPS	31
6	Metodika	32
6.1	Implicitní daňová sazba na spotřebu	32
6.2	Implicitní daňová sazba na práci	33
6.3	Implicitní daňová sazba na kapitál	33
6.4	Efektivní daňová sazba	33
6.4.1	Dopředu hledící mikro pohled.....	34
6.4.2	Zpětně hledící mikro pohled	35
6.4.3	Zpětně hledící makro pohled.....	35
6.5	Daňový mix	36
6.6	Daňová kvóta	36
6.7	HDP na obyvatele v PPS	37
7	Porovnání ukazatelů mezi Českou republikou a Slovenskem	38
7.1	Implicitní daňová sazba na spotřebu	38
7.2	Implicitní daňová sazba na práci	39
7.3	Implicitní daňová sazba na kapitál	40
7.4	Efektivní daňová sazba	41
7.4.1	Dopředu hledící mikro pohled.....	41
7.4.2	Zpětně hledící makro pohled.....	43
7.5	Daňový mix	45
7.6	Daňová kvóta	47

7.7	HDP na obyvatele v PPS.....	48
8	Závěr.....	49
9	Summary.....	51
10	Citovaná literatura.....	52
11	Seznam obrázků.....	55
12	Seznam tabulek.....	56
13	Seznam rovnic.....	56

1 Úvod

Tato diplomová práce je zaměřená na porovnání daňového systému České republiky a Slovenska. Díky tomu, že Česká republika a Slovensko bývaly kdysi stejným státem, mají i dnes několik společných znaků v oblasti zdanění. Proto Česká republika a Slovensko byly vybrány jako vhodné země pro vzájemnou komparaci.

Komparace daňových systémů obou zemí byla provedena na základě vybraných ukazatelů daňového zatížení. Těmito ukazateli jsou implicitní daňové sazby na spotřebu, práci a kapitál, efektivní daňové sazby, daňový mix, daňová kvóta a ukazatel hrubého domácího produktu (HDP) na obyvatele v paritě kupní síly (PPS).

Na začátku práce se věnuji popisu daňového systému České republiky, v další kapitole pak popisují daňový systém Slovenska. V následující kapitole jsou popsány jednotlivé ukazatele, které jsou použity pro komparaci již zmíněných daňových systémů.

V praktické části je pak popsána metodika výpočtů zmíněných ukazatelů. Následně byly porovnány ukazatele, jejichž hodnoty byly získány pomocí internetových statistických databází. S ohledem na stanovený cíl a způsob jeho plnění byla použita především metoda deskripce získaných dat a jejich následné vyhodnocení.

2 Daňový systém České republiky

Daňový systém

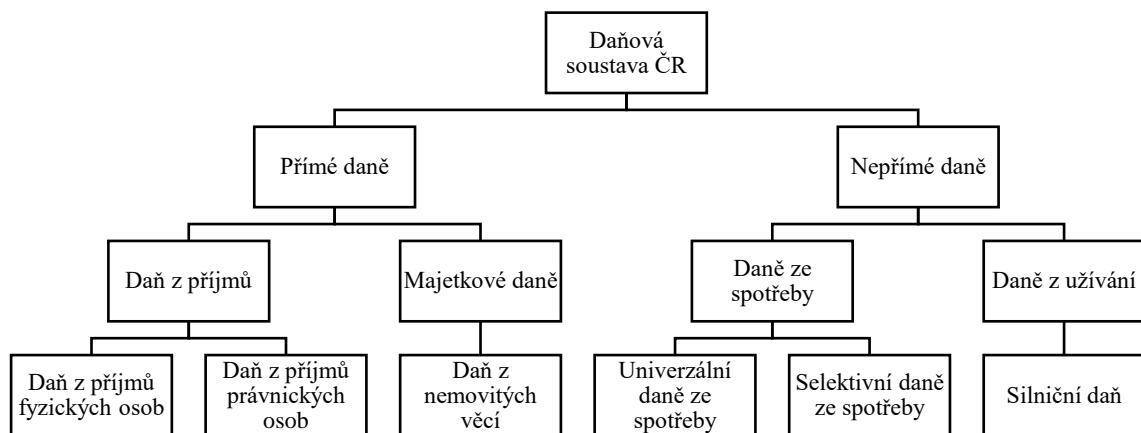
Daňový systém představuje souhrn všech daní, které se vybírají na daném území, obsahuje také vazby mezi jednotlivými daněmi a pravidla, podle kterých se daně vybírají.

Daňový systém musí splňovat řadu předpokladů, jako je zajištění dostatečného daňového výnosu, daňová spravedlnost, daňová efektivnost, právní perfektnost, jednoduchost a srozumitelnost, pružnost, transparentnost, předvídatelnost a odolnost proti daňovým únikům. (Vančurová & Zídková, 2022)

Daňový systém České republiky

V následujícím obrázku je přehled daní, které se používají v daňovém systému České republiky:

Obrázek 1 Daňový systém České republiky

Zdroj: Vančurová & Zídková, 2022

Daňový systém České republiky je rozdělen do dvou skupin, a to na přímé a nepřímé daně. Z obrázku lze vidět, že do přímých daní se řadí daně z příjmů a daně majetkové. Daně ze spotřeby a daně z užívání se řadí naopak do nepřímých daní. (Vančurová & Zídková, 2022)

2.1 Přímé daně

Mezi nejvýznamnější přímé daně patří zejména daně z příjmů, které tvoří nezanedbatelnou, ale v různých státech různě výraznou součást příjmů v rozpočtech. V České republice je daň z příjmů třetím nejdůležitějším příjmem státního rozpočtu. Do daní z příjmů lze zařadit daně z příjmů fyzických osob a daně z příjmů právnických osob. (Vančurová & Zídková, 2022)

Majetkové daně jsou jen doplňkovým daňovým příjmem. U majetkových daní se rozlišují všeobecné a výběrové majetkové daně. V daňových systémech se všeobecné daně z majetku používají jen málo, naopak daně z nemovitých věcí jsou známy ve všech státech Evropské unie. Výnos z majetkových daní je malý, ale poměrně stabilní. (Vančurová & Zídková, 2022)

2.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

Jedná se o univerzální daň, které podléhají veškeré zdanitelné příjmy jedinců. Je to prostředek redistribuce důchodu od bohatších k sociálně potřebným. (Vančurová & Zídková, 2022)

Poplatníky daně jsou fyzické osoby, které jsou daňovými rezidenty České republiky nebo daňovými nerezidenty, pokud mají příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky. (Marková, 2022)

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou veškeré příjmy fyzických osob, a to příjmy peněžní i nepeněžní. Předmět daně z příjmů fyzických osob se dělí na pět částí základů daně, které odpovídají hlavním druhům zdanitelných příjmů. Předmětem daně jsou:

- Příjmy ze závislé činnosti
- Příjmy ze samostatné činnosti
- Příjmy z nájmu
- Příjmy z kapitálového majetku
- Ostatní příjmy (Marková, 2022)

Příjmy vyňaté z předmětu daně jsou například úvěry nebo zápůjčky, příjmy z rozšíření rozsahu nebo vypořádání společného jmění manželů.

Mezi **příjmy osvobozené od daně** se řadí některé bezúplatné příjmy, důchody a sociální transfery, náhrady škody a pojistná plnění s výjimkami, některé příjmy z prodeje majetku a některé výhry. (Vančurová & Zídková, 2022)

Základem daně je částka, o kterou příjmy poplatníka ve zdaňovacím období přesahují výdaje. Pokud poplatníku plyne více druhů příjmů, základem daně je součet dílčích základů daně. U dílčího základu daně ze samostatné činnosti a z nájmu lze uplatnit daňovou ztrátu. (Široký, 2018)

Odpočty od základu daně jsou úroky z úvěrů na bytové potřeby, bezúplatná plnění na veřejně prospěšné účely, příspěvky na penzijní připojištění, penzijní pojištění nebo doplňkové penzijní spoření, zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace, pojistné na životní pojištění, daňová ztráta a úhrady na zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělání. (Vančurová & Zídková, 2022)

Mezi **slevy na dani** z příjmů fyzických osob patří základní sleva na poplatníka, která je ve výši 30 840 Kč, na tuto slevu má nárok každý poplatník. Dále slevy na invaliditu, které se liší podle stupně invalidity. Sleva pro studenty, kterou může uplatnit poplatník, který se sám soustavně připravuje na budoucí povolání. Lze uplatnit také slevy na vyživované osoby, kterými mohou být děti nebo manžel, který nemá vlastní příjem nebo ho má jen nepatrný. (Marková, 2022)

Pokud základní částka vypočtené daně nebyla dost velká k tomu, aby poplatník mohl využít celou slevu na dítě, potom mu může vzniknout nárok na tzv. **daňový bonus**, to znamená, že má nárok na to, aby mu zbytek doplatil stát. (Vančurová & Zídková, 2022)

Sazba daně činí 15 % pro část základu daně, který nepřesahuje 48násobek průměrné mzdy a 23 % pro část základu daně, která přesahuje 48násobek průměrné mzdy. (Marková, 2022)

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. (Marková, 2022)

2.1.2 Daň z příjmů právnických osob

Poplatníkem daně z příjmů právnických osob je právnická osoba, organizační složka státu, podílový fond podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy, fond penzijní společnosti, svěřenecký fond, jednotka, která je podle právního řádu státu, podle kterého je založena nebo zřízena poplatníkem, fond ve správě Garančního systému finančního trhu. Poplatníci, kteří mají na území České republiky své sídlo nebo

místo svého vedení, mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí z České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zahraničí. (Marková, 2022)

Předmětem daně jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem, protože podnikatelské subjekty, které jsou právníckými osobami, vždy účtují, existuje úzká vazba mezi účetním výsledkem hospodaření a základem daně. (Vančurová & Zídková, 2022)

Z předmětu daně jsou vyjmuty příjmy z nabytí majetku dědictvím nebo darováním. Osvobozené příjmy zahrnují příjmy z provozování ekologických zařízení, regulované nájemné za byty a další v zákoně uvedené příjmy. Marková (2022)

Základ daně se odvozuje od výsledku hospodaření, který musí splňovat to, že se jedná o výsledek hospodaření před zdaněním a musí být očištěn od vlivu mezinárodních účetních standardů. Výsledek hospodaření před zdaněním se dále upravuje o osvobozené příjmy, příjmy nezahrnované do základu daně, dále se očistí o rezervy a opravné položky, které nejsou uznány jako daňové, přičítají se účetní náklady, které nejsou uznány jako daňové náklady a dále se základ daně upraví o položky, které se v základu daně uznávají, pokud jsou zaplacené. (Vančurová & Zídková, 2022)

Od upraveného základu daně lze odečíst **daňovou ztrátu**, výdaje na projekty výzkumu a vývoje, výdaje na podporu odborného vzdělání a bezúplatná plnění na veřejně prospěšné účely. (Vančurová & Zídková, 2022)

Slevy na dani existují v podobě slev na zaměstnance se zdravotním pojištěním a to celkem 18 000 Kč na 1 zaměstnance a 60 000 Kč na zaměstnance s těžším zdravotním postižením. (Vančurová & Zídková, 2022)

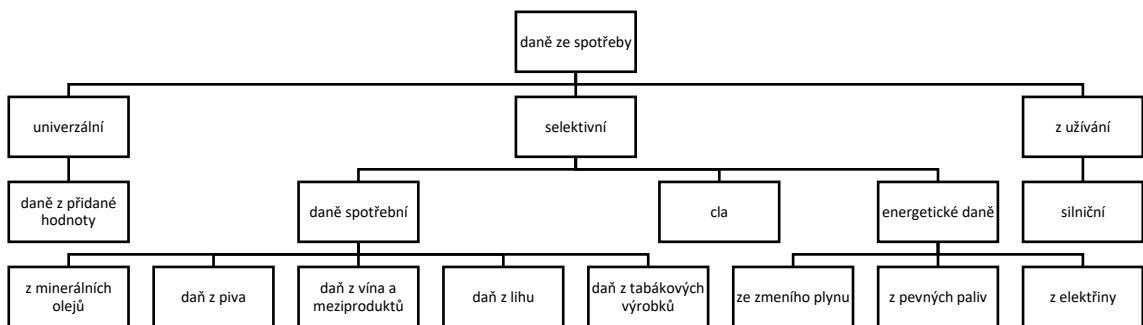
Sazba daně je lineární a je stanovena na 19 %. (Marková, 2022)

Zdaňovacím obdobím je kalendářní nebo hospodářský rok, který nemusí být totožný s kalendářním. (Marková, 2022)

2.2 Nepřímé daně

Jedná se o daně, jejichž objektem je spotřeba. Nepřímé daně rozdělujeme na selektivní a všeobecné. Mezi selektivní daně řadíme daně spotřební, clo a energetické daně. Do všeobecných daní patří daň z přidané hodnoty.

Obrázek 2 Nepřímé daně v ČR

Zdroj: Vančurová & Zídková, 2022

Nepřímé daně jsou součástí cen zboží, proto jejich výběr úzce souvisí s přechodem zboží přes hranice státu. Právě z důvodu tohoto pohybu zboží je jejich harmonizace nezbytným předpokladem volného pohybu zboží a služeb. Z těchto důvodů jsou nepřímé daně v procesu harmonizace daňových systémů v zemích Evropské unie nejdále. (Vančurová & Zídková, 2022)

2.2.1 Daň z přidané hodnoty

Dani z přidané hodnoty podléhá dodání zboží, poskytování služeb a zboží z dovozu ze zemí mimo Evropskou unii. Je všeobecnou daní ze spotřeby. Ve státech Evropské unie je daň z přidané hodnoty povinnou daní, jejíž harmonizace postoupila velmi daleko, hlavně z hlediska předmětů daně, jejich rozdělení mezi členské státy a sazby daní. (Vančurová & Zídková, 2022)

Předmětem daně je dodání zboží a poskytování služeb v tuzemsku, pořízení zboží z jiného členského státu a dovoz zboží ze třetí země. (Vančurová & Zídková, 2022)

Zdanitelné plnění musí být uskutečněno osobou povinnou k dani, případně přijato osobou povinnou k dani nebo osobou identifikovanou k dani při pořízení zboží z jiného

členského státu či služeb ze zahraničí. Také se musí jednat o plnění za úplaty a místo plnění musí být v České republice. (Široký, 2018)

Základ daně zahrnuje vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátcem za uskutečněné zdanitelné plnění od osoby, pro kterou je zdanitelné plnění uskutečněno, nebo od třetí osoby, a to bez daně za toto zdanitelné plnění. (Vančurová & Zídková, 2022)

Základní sazba daně z přidané hodnoty je 21 %, kromě ní existují dvě snížené sazby daně, a to 15 % a 10 %. Marková (2022).

2.2.2 Spotřební daně

Pod spotřební daně řadíme pět komodit zboží, mezi které patří daň z lihu, daň z minerálních olejů, daň z piva, daň z vína a meziproductů a daň z tabákových výrobků (daň ze surového a zahřívání tabáku).

Předmětem daně je výroba a dovoz těchto komodit na daňové území Evropské unie. Okamžik vzniku daňové povinnosti je tedy okamžik výroby nebo dovozu. (Vančurová & Zídková, 2022)

Plátcem daně je právnická nebo fyzická osoba, která je provozovatelem daňového skladu, oprávněným příjemcem, oprávněným odesílatelem nebo výrobcem, jíž vznikla povinnost přiznat a zaplatit v souvislosti s uvedením vybraných výrobků do volného daňového oběhu, nebo v souvislosti se ztrátou nebo znehodnocením vybraných výrobků dopravovaných v režimu podmíněného osvobození od daně. (Marková, 2022)

V České republice je okamžik vzniku povinnosti přiznat a uhradit daň spojen s okolností uvedení vybraného výrobku do volného oběhu na území České republiky, vzniku celního dluhu, zúčtování ztráty nebo znehodnocení, použití pro vlastní potřebu, okamžikem porušení podmínek podmíněného osvobození. (Marková, 2022)

Trvalé osvobození od daně je možné u vybraných výrobků, které byly odebrány celním úřadem, u minerálních olejů, které jsou používány jako pohonná hmota pro mezinárodní i vnitrostátní leteckou přepravu a letecké práce a pro mezinárodní a vnitrostátní vodní přepravu s výjimkou rekreačních plavidel, líh používaný jako materiál pro výrobu léčiv a potravinářských výrobků a obecně denaturovaný líh, vybrané výrobky dovezené do tuzemska, ale osvobozené od cla. (Vančurová & Zídková, 2022)

Základem daně je množství vybraných výrobků a u cigaret také cena pro konečného spotřebitele. (Vančurová & Zídková, 2022)

Sazby daně jsou pevné a diferencované podle skupin výrobků. U cigaret je sazba kombinací sazby pevné a valorické, tento systém je doplněn minimální sazbou z cigaret. (Vančurová & Zídková, 2022)

2.2.3 Energetické (neboli ekologické) daně

Jedná se o daně, které zatěžují energetické produkty, jejich účelem je snížení spotřeby energie a tím i emisí CO₂. Jedná se o daně ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv a daň z elektřiny. Tyto daně jsou uvalovány jednorázově při prodeji spotřebiteli, tedy zatěžují spotřebitele nikoliv obchodníka. Správu těchto daní vykonávají celní orgány.

Předmětem daně je elektřina, zemní plyn a některé další plyny, pevná paliva (černé uhlí, hnědé uhlí a koks).

U ekologických daní je **základem daně** množství daného média vyjádřeného ve fyzikálních jednotkách.

Sazby daní jsou diferencované podle jednotlivých médií, tedy elektrické energie, zemního plynu a pevných paliv.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc. (Vančurová & Zídková, 2022)

2.2.4 Silniční daň v podobě od 1. července 2022

Zákon č. 142/2022 Sb. novelizoval zákon č. 16/1993 Sb. o silniční dani. Mezi zásadní změny silniční daně patří změna předmětu daně, poplatníka daně a platba záloh.

Předmětem daně jsou nákladní vozidla nad 3,5 tuny a jejich přípojná vozidla, výše pro zdanitelná vozidla je stanovena až po vymezená nákladní vozidla s největší povolenou hmotností 12 tun a více a jejich přípojná vozidla s největší povolenou hmotností 12 tun a více.

Poplatníkem daně je ten, kdo je zapsán jako provozovatel vozidla v technickém průkazu vozidla a ten, kdo užívá zdanitelné vozidlo, v jehož technickém průkazu je zapsána jako provozovatel osoba, která zemřela, zanikla nebo byla zrušena.

Došlo ke zrušení záloh a ke značnému snížení daně. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Poplatník je povinen podat daňové přiznání, pokud se v něm uvádí alespoň jedno

zdanitelné vozidlo. Daňové přiznání se podává do 31. ledna následující kalendářního roku po uplynutí zdaňovacího období.

V daňovém přiznání se uvádí pouze zdanitelné vozidlo, za které je dílčí daň vyšší než 0 Kč, za které se uplatňuje sleva na dani nebo které je osvobozeno, pokud by jinak dílčí daň za něj byla vyšší než 0 Kč. Z technického průkazu se pak odvodí kategorie vozidla a další parametry rozhodné pro daň.

2.3 Sociální pojistné

Příjem z pojistného na sociální pojištění splňuje všechny základní vlastnosti daně a plyne do veřejného rozpočtu nebo státních fondů. V daňovém systému se řadí do ostatních daní. (Vančurová & Zídková, 2022)

2.3.1 Pojistné na veřejné zdravotní pojištění

Pojistné na veřejné zdravotní pojištění odvádějí zaměstnavatelé za své zaměstnance, kdy jedna třetina pojistného se sráží z hrubého příjmu zaměstnance a zbývající část hradí zaměstnavatel. Vyměřovacím základem je hrubá mzda. Sazba pojistného je lineární a jednotná. Pojistné na veřejné zdravotní pojištění hradí i osoby samostatně výdělečně činné. Nejméně musí být na zálohách na zdravotním pojištění odvedeno 13,5 % z minimální mzdy. (Vančurová & Zídková, 2022)

2.3.2 Pojistné na sociální zabezpečení

V pojistném na sociální zabezpečení a v příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je obsaženo pojistné na nemocenské pojištění, pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti v rámci jedné platby. Pojistné odvádějí státu zaměstnavatelé za zaměstnance. Vyměřovací základ u osob samostatně výdělečně činných je téměř totožný jako vyměřovací základ na veřejné zdravotní pojištění. Osoby samostatně výdělečně činné mají povinnost hradit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, ale k nemocenskému pojištění se přihlašují dobrovolně. (Vančurová & Zídková, 2022)

Tabulka 1 Sazby pojistného sociálního pojištění

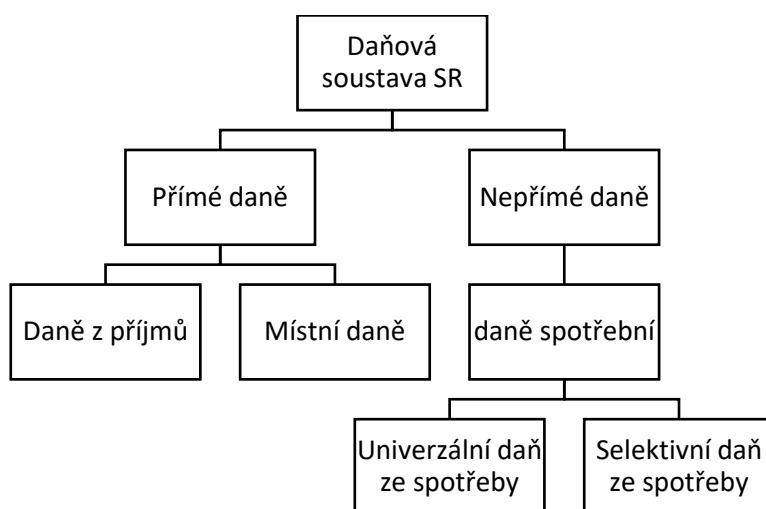
Osoba/sazba pojistného	Veřejné zdravotní pojištění	Nemocenské pojištění	Důchodové pojištění	Státní politika zaměstnanosti
Zaměstnanec	4,50 %	-	6,50 %	-
Zaměstnavatel	9 %	2,10 %	21,50 %	1,20 %
OSVČ	13,50 %	X	28 %	1,20 %
Osoba bez zdanitelných příjmů		-	-	-
Státní pojištěnec		-	-	-

Zdroj: Vančurová & Zídková, 2022

3 Daňový systém Slovenska

Stejně jako v daňovém systému České republiky, lze rozlišit daně v daňovém systému Slovenska na daně přímé a nepřímé. Přesto můžeme v jejich struktuře najít rozdíly. Daňový systém Slovenska zahrnuje například místní daně, které mimo daně z nemovitých věcí, obsahují další daně, které v českém daňovém systému nejsou zahrnuty. Mezi ostatní daně pak lze zahrnout příspěvky na sociální pojištění, kam se zahrnují příspěvky na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.

Obrázek 3 Struktura daňového systému Slovenska

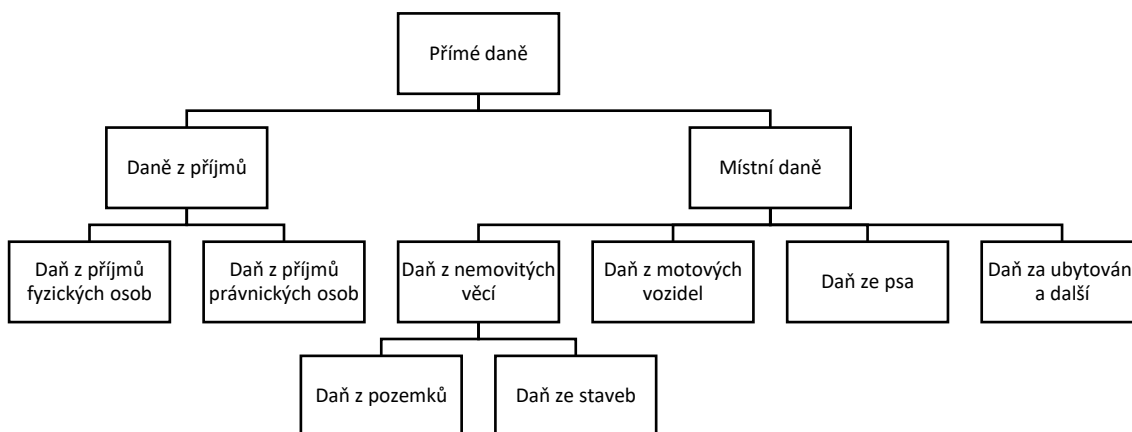

Zdroj: vlastní zpracování

3.1 Přímé daně

Stejně jako v České republice se daně z příjmů dělí na daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Jak již bylo řečeno, rozdíl lze spatřovat v místních daních, které kromě daně z nemovitých věcí zahrnují také daň z motorových vozidel, která je v České republice zahrnována do daní ze spotřeby a také daň ze psa a daň za ubytování a další.

Obrázek 4 Přímé daně na Slovensku

Zdroj: Kolektiv autorů, 2022, vlastní zpracování

3.1.1 Daň z příjmů fyzických osob

Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou rezidenti s neomezenou daňovou povinností. Za rezidenty jsou považováni poplatníci, kteří mají trvalé bydliště na území Slovenska nebo se zde pohybují více jak 183 dní v roce, kromě poplatníků, kteří se zde zdržují za účelem studia nebo lékařské péče, a nerezidenti s omezenou daňovou povinností. (Nerudová, 2014)

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou:

- příjmy ze závislé činnosti
- příjmy z podnikání, z jiné samostatné výdělečné činnosti, příjmy z použití díla a podání uměleckého výkonu
- příjmy z kapitálového majetku
- ostatní příjmy (Kolektiv autorů, 2022)

Z předmětu daně z příjmů fyzických osob jsou vyjmuty úvěry a půjčky, příjmy získané vydáním, darováním nebo děděním nemovitosti, bytu, nebytového prostoru nebo jejich částí, nebo movité věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, příjem plynoucí z důvodu

nabytí nových akcií a podílů a příjem plynoucí z důvodu jejich výměny při zrušení poplatníka bez likvidace a přijaté náhrady oprávněných osob. (Kolektiv autorů, 2022)

Mezi **příjmy osvobozené od daně** řadíme příjmy z prodeje nemovitosti nezahrnutých do obchodního majetku, příjmy z prodeje nemovitosti nabyté dědictvím, příjem přijatý v rámci plnění vyživovací povinnosti, přijaté náhrady a škody, úroky a jiné výnosy z vkladů a ze státních dluhopisů a finanční prostředky plynoucí z grantů. (Kolektiv autorů, 2022)

Základem daně je součet dílčích částí základů daně, který se sníží o nezdanitelné části základu daně nebo jejich část. Tento základ daně lze snížit o daňovou ztrátu. (Kolektiv autorů, 2022)

Poplatník má nárok na uplatnění nezdanitelné části základu daně na poplatníka pouze na dílčím základu daně z příjmů ze závislé činnosti a z příjmů z podnikání a jiné samostatné činnosti nebo jejich úhrnu, tedy z aktivně vykonávané práce.

Nezdanitelná část základu daně na poplatníka činí pro rok 2022 částku 4 579,26 eur. Tuto částku může poplatník uplatnit, pokud je jeho základ daně roven nebo je nižší než 20 235,97 eur. Pokud je základ daně poplatníka vyšší než 20 235,97 eur, nezdanitelná část základu daně se určí jako rozdíl mezi částkou 9 638,25 eur a jedné čtvrtiny základu daně poplatníka, je-li tato částka nižší než nula, nezdanitelná část základu daně ročně na poplatníka se rovná nule. Poplatník má nárok na uplatnění nezdanitelné části základu daně na manželku za předpokladu splnění podmínek stanovených v zákoně o dani z příjmů. Dále si může snížit základ daně o příspěvky na doplňkové důchodové spoření a o daňový bonus na děti a daňový bonus na zaplacené úroky, který se vztahuje pouze na úroky u úvěrů na bydlení. (Kolektiv autorů, 2022)

Poplatník si může dále odečíst ještě **daňový bonus** na každé dítě žijící s poplatníkem ve společné domácnosti, pokud jeho příjem přesahuje šestinásobek minimální mzdy. Na daňový bonus má nárok pouze poplatník, který má na území Slovenska (dále také SR) trvalý pobyt. Tento nárok uplatňuje pouze jedna osoba, a to matka nebo otec. (Nerudová, 2014)

Sazba daně z příjmů fyzických osob činí 19 % z části základu daně, která nepřesáhne 176,5násobek sumy platného životního minima a 25 % z části základu daně, která pře-

sahuje 176,8násobek platného životního minima (35 022,312 eur). U základu daně z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti se uplatní sazba daně následovně:

- 15 % - pokud zdanitelné příjmy jsou za zdaňovací období ve výši nepřesahující částku 49 790 eur
- 19 % z té části základu daně, která nepřesáhne částku 38 553,01 eur (včetně), pokud zdanitelné příjmy jsou za zdaňovací období ve výši nepřesahující částku 49 790 eur
- 25 % z té části základu daně, která přesáhne částku 38 553,01 eur, pokud zdanitelné příjmy jsou za zdaňovací období ve výši přesahující částku 49 790 eur. (Kolektiv autorů, 2022)

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. (Kolektiv autorů, 2022)

3.1.2 Daň z příjmů právnických osob

Předmětem daně z příjmů právnických osob jsou příjmy z činností a z nakládání s majetkem poplatníka, kterými jsou například akciové společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezeným, družstva aj. Předmětem daně daňových poplatníků, kteří nejsou založeni nebo zřízeni pro podnikání jsou činnosti, kterými dosahují nebo kterými se dá dosáhnout zisk, včetně příjmů z prodeje majetku, příjmů z pronájmu, příjmů z reklamy a příjmů z členských příspěvků. (Kolektiv autorů, 2022)

Předmětem daně nejsou příjmy získané z podílu zaplacené daně, získané darem, podíl na zisku (dividenda) vyplácený ze zisku obchodní společnosti nebo družstva včetně rezervního hybridního subjektu a příjem plynoucí z důvodu nabytí nových akcií a podílů, jakož i příjem plynoucí z důvodu jejich výměny při zrušení poplatníka bez likvidace. (Kolektiv autorů, 2022)

Osvobozené od daně jsou například příjmy rozpočtových organizací z pronájmu a z prodeje majetku zahrnutých v rozpočtu zřizovatele, příjmů plynoucích z prodeje majetku zahrnutého do konkurzní podstaty a příjmy obcí a vyšších územních celků z pronájmu a prodeje jejich majetku a příjmy plynoucí z prodeje majetku zahrnutého do konkurzní podstaty a z odpisů závazků při konkurzu nebo restrukturalizaci. (Kolektiv autorů, 2022)

Základ daně se liší podle způsobu účtování, u poplatníka, který účtuje v jednoduchém účetnictví, se jako základ daně bere rozdíl mezi příjmy a výdaji. U poplatníka, který

účtuje v podvojném účetnictví, se jako základ daně bere výsledek hospodaření. U poplatníka, který nemá povinnost vést účetnictví podle zvláštního předpisu, se základ daně bere z rozdílu mezi příjmy a výdaji. (Kolektiv autorů, 2022)

Výsledek hospodaření se při zjišťování základu daně zvýší o částky, které nelze zahrnout do daňových výdajů, anebo byly do daňových výdajů zahrnuty v nesprávné výši, dále se upraví o částky, které nejsou součástí výsledku hospodaření, ale podle zákona o dani z příjmu jsou zahrnovány do základu daně a o částky, které jsou součástí výsledku hospodaření, ale podle zákona o dani z příjmů se nezahrnou do základu daně. (Kolektiv autorů, 2022)

Daňovou ztrátu lze odečíst po dobu nejvýše pěti let bezprostředně po sobě následujících zdaňovacích období počínaje zdaňovacím obdobím bezprostředně následujícím po zdaňovacím období, za které byla tato daňová ztráta vykázána nejvíce. (Kolektiv autorů, 2022)

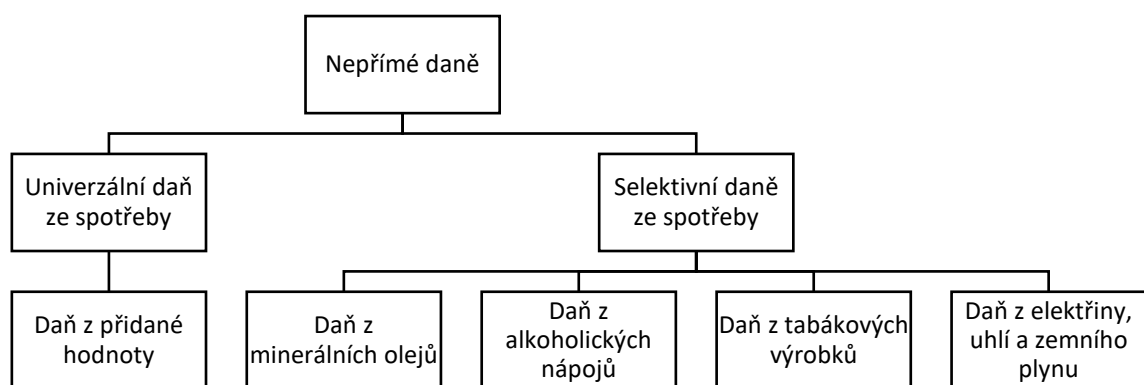
Sazba daně z příjmů právnických osob je 15 %, jestliže zdanitelné příjmy za zdaňovací období nepřesahují sumu 49 790 eur, jestliže příjmy za zdaňovací období přesahují sumu 49 790 eur, použije se sazba 21 %. (Kolektiv autorů, 2022)

Zdaňovacím obdobím je kalendářní nebo hospodářský rok. (Kolektiv autorů, 2022)

3.2 Nepřímé daně

Mezi nepřímé daně se na Slovensku řadí univerzální daň ze spotřeby a selektivní daně ze spotřeby. Univerzální daní ze spotřeby je daň z přidané hodnoty a mezi selektivní daně řadíme daň z minerálních olejů, alkoholických nápojů, tabákových výrobků, daň z elektřiny, daň z uhlí a daň ze zemního plynu.

Obrázek 5 Nepřímé daně na Slovensku

Zdroj: Kolektiv autorů, 2022, vlastní zpracování

3.2.1 Daň z přidané hodnoty

Předmětem daně je

- zboží a dodání zboží za protihodnotu v tuzemsku uskutečněnou osobou povinnou k dani, která je v postavení osoby povinné k dani.
- služba a dodání služby za protihodnotu v tuzemsku uskutečněnou osobou povinnou k dani, která jedná v postavení osoby povinné k dani.
- Pořízení zboží za protihodnotu v tuzemsku z jiného členského státu Evropské unie.
- Dovoz zboží do tuzemska. (Kolektiv autorů, 2022)

Zdanitelnou osobou je osoba, která vykonává nezávisle jakoukoli ekonomickou činnost. Ekonomickou činností se rozumí každá činnost, ze které se dosahuje příjem a která zahrnuje činnost výrobců, obchodníků a dodavatelů služeb. Za provádění ekonomické

činnosti se považuje i využívání hmotného a nehmotného majetku za účelem dosahování příjmu z tohoto majetku. (Kolektiv autorů, 2022)

Základem daně při dodání zboží nebo služby je vše, co tvoří protihodnotu, kterou dodavatel přijal nebo má přijmout od příjemce plnění anebo od jiné osoby za dodání zboží nebo služby, sníženou o daň. Do základu daně se zahrne i dotace nebo příspěvek, který dodavatel přijal nebo má přijmout k ceně zboží nebo služby. Základem daně při dovozu zboží je celní hodnota zboží. Pokud nejsou zahrnuty v celní hodnotě zboží, zahrnují se do základu daně i daně, cla a jiné platby splatné v zahraničí a splatné při dovozu zboží kromě daně, která má být vyměřena. (Kolektiv autorů, 2022)

Sazby daně u daně z přidané hodnoty jsou pro základní sazbu ve výši 20 % a pro sníženou sazbu ve výši 10 %. Do snížené sazby daně se řadí základní potraviny na konzumaci, vybrané léky a zdravotnické potřeby, knihy, noviny, časopisy apod. (Kolektiv autorů, 2022)

3.2.2 Selektivní daně ze spotřeby

Slovenské zákony se odlišují od české legislativy v tom, že na Slovensku má každá spotřební daň svůj konkrétní zákon a nelze najít žádná obecná ustanovení k těmto daním.

3.2.2.1 Spotřební daň z alkoholických nápojů

Spotřební daň z alkoholických nápojů upravuje zákon č. 530/2011 Z. z., o spotřební dani z alkoholických nápojů.

Předmětem daně je alkoholický nápoj vyrobený na daňovém území, dodaný na daňové území z jiného členského státu nebo dovezený na daňové území z území třetího státu. Alkoholickým nápojem se rozumí líh, víno, meziproduct a pivo.

Základem spotřební daně z alkoholických nápojů je

- Líh, je množství lihu v hektolitrech 100 % alkoholu při teplotě 20 °C, přičemž množství lihu lze vyjádřit i v litrech 100 % alkoholu při teplotě 20 °C.
- Víno, je množství vína vyjádřené v hektolitrech (hl),
- Meziproduct, množství meziproductu vyjádřené v hektolitrech (hl),
- Pivo, je množství piva vyjádřeného v hektolitrech (hl),
- Líh, kterým je destilát vyrobený soukromou výrobou destilátu, je celkové množství lihu, které je soukromý výrobce destilátu oprávněn vyrobit.

Sazba spotřební daně z alkoholického nápoje je stanovena ve výši 1 080 eur.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc.

3.2.2.2 Spotřební daň z tabákových výrobků

Spotřební daň z tabákových výrobků upravuje zákon č. 106/2004 Z. z., o spotřební dani z tabákových výrobků.

Předmětem daně jsou tabákové výrobky vyrobené na daňovém území, dodané na daňové území z jiného členského státu nebo dovezené na daňové území z území třetího státu. Takovým výrobkem se rozumí cigareta, doutník, doutníček a tabák.

Základem daně u tabákových výrobků je množství tabákových výrobků vyjádřené v kaligramech s výjimkou cigaret. Základem daně u cigaret je počet kusů cigaret ve spotřebitelském balení cigaret a cena cigaret uvedená na kontrolní známce, pokud tento zákon nestanoví jinak.

Sazba daně z tabákových výrobků je diferencována podle druhu tabákového výrobku.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc.

3.2.2.3 Spotřební daň z minerálních olejů

Spotřební daň z minerálních olejů upravuje zákon č. 98/2004 Z. z., o spotřební dani z minerálního oleje.

Předmětem daně jsou minerální oleje vyrobené na daňovém území, dodané na daňové území z jiného členského státu nebo dovezené na daňové území z území třetího státu.

Základem spotřební daně z minerálního oleje je množství minerálního oleje vyjádřené v litrech při teplotě °C (l) nebo v kilogramech (kg) nebo množství v něm obsažené energie vyjádřené v gigajoulech (Gj).

Minerální olej je **osvobozen od daně**, je-li určen k použití pro jiné účely než pohonná látka nebo palivo, nebo je-li použit jako pohonná látka letadel a lodí anebo je-li použit na výrobu elektřiny.

Sazba spotřební daně z minerálního oleje je diferencovaná podle druhů minerálního oleje.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc. Je-li plátcem daně provozovatel daňového skladu nebo je-li plátcem daně oprávněn příjemce, který v rámci podnikání opakovaně

přijímá minerální olej, je povinen nejpozději do 25. dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž mu vznikla daňová povinnost, podat celnímu úřadu daňové přiznání.

3.2.2.4 Spotřební daň z lihu

Spotřební daň z lihu upravuje zákon č. 105/2004 Z.z., o spotřební dani z lihu a o změně a doplnění zákona č. 467/2002 Z.z. o výrobě a uvádění lihu na trh ve znění zákona č. 211/2003 Z.z.

Předmětem daně je líh vyrobený na daňovém území, dodaný na daňové území z jiného členského státu nebo dovezený na daňové území z území třetího státu.

Základem daně je množství lihu vyjádřené v hektolitrech 100 % alkoholu při teplotě 20 °C. Alkoholem se rozumí ethylalkohol ve směsi s jinými alkoholy a těkavými látkami.

Základní **sazbou daně** je 25 000 Kč/hl a snížená sazba daně je 12 500 Kč/hl.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok.

3.2.2.5 Spotřební daň z elektřiny, uhlí a zemního plynu

Spotřební daň z elektřiny, uhlí a zemního plynu upravuje zákon č. 609/2007, Z.z., o spotřební dani z elektřiny, uhlí a zemního plynu a o novele zákona č. 98/2004 Z. z. o spotřební dani z minerálního oleje, ve znění pozdějších předpisů.

Základem spotřební daně z elektřiny je množství elektřiny vyjádřené v megawatthodinách (MWh), u spotřební daně z uhlí je základem daně množství uhlí vyjádřené v tunách (t) a základem spotřební daně ze zemního plynu je množství zemního plynu vyjádřené v megawatthodinách (MWh).

Sazby spotřební daně z elektřiny, uhlí a zemního plynu jsou diferencované.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc.

3.3 Sociální pojištění

Jak již bylo řečeno výše, sociální pojištění se řadí mezi ostatní daně v daňovém systému Slovenska. Platby sociálního pojištění jsou na Slovensku povinné pro zaměstnavatele i pro zaměstnance.

3.3.1 Zdravotní pojištění

Zákon o zdravotním pojištění upravuje zákon č. 580/2004 Z.z., o zdravotním pojištění, tento zákon upravuje zdravotní pojištění, právní vztahy vznikající na základě zdravotního pojištění a přerozdělování pojistného na veřejné zdravotní pojištění.

Pojištěncem je fyzická osoba, která je veřejně zdravotně pojištěna podle tohoto zákona. Veřejné zdravotní pojištění vzniká narozením, jde-li o osobu s trvalým pobytem na území Slovenské republiky. Pojistné hradí podle zákona zaměstnanec, osoba samostatně výdělečně činná a stát. Vyměřovacím základem zaměstnance je jeho příjem, pro osobu samostatně výdělečnou činnou je to příjem dosažený v rozhodném období a pro zaměstnavatele je vyměřovacím základem úhrn příjmů jeho zaměstnanců. Minimální výše se na Slovensku stanovuje na základě průměrné mzdy.

3.3.2 Sociální zabezpečení

Sociální zabezpečení na Slovensku zpracovává zákon o sociálním pojištění č. 461/2003 Sb., tento zákon upravuje rozsah pojištění, právní vztahy při provádění sociálního pojištění, organizaci, financování, dozor státu nad prováděním sociálního pojištění a jednání ve věcech sociálního pojištění.

Rozsah sociálního pojištění zahrnuje nemocenské pojištění, důchodové pojištění, úrazové pojištění, garanční pojištění a pojištění v nezaměstnanosti. Za zaměstnance odvádí pojistné na nemocenské pojištění, pojistné na důchodové pojištění a pojistné na pojištění v nezaměstnanosti zaměstnavatel. Vyměřovací základem u zaměstnance je příjem zaměstnance za vykonanou práci, který podléhá dani z příjmů fyzických osob podle zvláštního předpisu. Vyměřovacím základem zaměstnavatele je vyměřovací základ jeho zaměstnance. Vyměřovací základ pro OSVČ pro placení sociálního pojištění je vypočítán na základě údajů z podaného daňového přiznání za předchozí zdaňovací období. Minimální vyměřovací pro zdravotní pojištění osoby samostatně výdělečně činné je částka, která představuje 50 % z průměrné měsíční mzdy.

Obrázek 6 sazby pojistného sociálního zabezpečení Slovensko

osoba/sazba pojistného	zaměstnanec	zaměstnavatel	OSVČ	dobrovolně důchodově pojištěná osoba	státní pojištěnec
veřejné zdravotní	4,00%	10%	14,00%	14%	4%
nemocenské	1,40%	1,40%	4,40%	4,40%	
starobní	4,00%	16,00%	20%	20%	20%
garanční		0,25%			
invalidní	3%	3%	6%	6%	6%
rezervní fond		2,75%	2,75%	2,75%	
pro případ nezaměstnanosti	1,00%				

Zdroj: Kolektiv autorů, 2022, vlastní zpracování

4 Ukazatele pro hodnocení daní

4.1 Implicitní daňová sazba

Implicitní daňové sazby (dále také ITR) vztahují daňové výnosy k typu činnosti nebo komoditám, kterých se daňově dotýkají, tedy daňové výnosy se nevztahují k HDP. Jde o analýzu vlivu daňového břemene na aktivity podle jejich funkce, kterými jsou kapitál, práce a spotřeba. (Feher, Condea, & Harangus, 2019)

4.1.1 Implicitní daňová sazba na spotřebu

Implicitní daňová sazba spotřeby je ukazatel, který zachycuje vývoj vybraných příjmů i rozdílně používaných sazeb, jako je spotřební daň, což lze považovat za efektivní daňovou sazbu. Je poměrně obtížné analyzovat vývoj sazeb zejména v případě spotřebních daní, když máme různé sazby v závislosti na výrobku, vyjádřené jako pevná částka v eurech a v procentech. (Feher, Condea, & Harangus, 2019)

Metodika výpočtu implicitní sazby daně ze spotřeby je založena zejména na uspořádání daní ze spotřeby do skupin a následném výpočtu. Spotřební daně jsou vymezeny jako daně vybírané z transakcí mezi konečnými spotřebiteli a výrobcí konečného zboží určeného ke spotřebě. (Feher, Condea, & Harangus, 2019)

Implicitní daňová sazba spotřeby je rozdělena do čtyř skupin. Toto zařazení se týká pouze čitatele, což znamená, že příjmy jsou rozděleny podle skupiny spotřební daně, ze které pocházejí:

- DPH, část implicitního podílu související s DPH
- Energetika; tato podkategorie obsahuje veškeré daně ze spotřeby energie představované zejména spotřební daní z minerálních olejů, daněmi z elektřiny a podobnými daněmi
- Tabák a alkohol, mezi ně patří daně z lihu, vína, piva a tabáku
- Zbytková část, mezi ně patří všechny zbývající spotřební daně (Feher, Condea, & Harangus, 2019)

4.1.2 Implicitní daňová sazba na práci

Konkrétně pro měření efektivního daňového zatížení práce byly vypracovány dva ukazatele: implicitní daňová sazba pro práci a daňové zatížení. Implicitní daňové sazby týkající se práce měří celkové daňové zatížení všech zaměstnaných pracovních sil. Toto daňové zatížení se vypočítá jako podíl, kdy v čitateli jsou daně a sociální příspěvky

z příjmů zaměstnaných pracovních sil a ve jmenovateli jsou celkové náhrady zaměstnanců a daně ze mzdy. Jedná se o celkový souhrnný ukazatel založený na makroekonomických proměnných v národních účtech. (European Commission, 2022)

Druhý ukazatel, kterým je daňové zatížení, měří rozdíl mezi celkovými náklady práce na zaměstnávání pracovníka a čistým výdělkem pracovníka. Daňové zatížení je definováno jako součet daní z příjmu fyzických osob a příspěvků na sociální zabezpečení zaměstnanců a zaměstnavatelů po odečtení rodinných přídatků, vyjádřený jako procento celkových nákladů práce (součet hrubé mzdy a příspěvků na sociální zabezpečení zaplacených zaměstnavatelem). Daňové zatížení se vypočítává v několika typických scénářích daňového poplatníka z hlediska složení domácnosti (svobodný, manželský, s dětmi nebo bez dětí atd.) a úrovně příjmů (obvykle vyjádřené jako procento z průměrné mzdy) a v každém případě uplatnění daňových pravidel dotčené země pro výpočet efektivní daňové sazby. (European Commission, 2022)

ITR týkající se práce je souhrnné opatření, poskytuje celkový obrázek o zdanění zprůměrovaném u všech pracovníků, zatímco daňové zatížení se zaměřuje na zdanění mezd v konkrétních situacích. Je třeba poznamenat, že všechny daňové výdaje snižují ITR na práci, protože snižují daňové příjmy. Pouze obecně použitelná ustanovení, která nesouvisí se skutečnými výdaji, jako jsou standardní rodinné přídatky, však snižují daňové zatížení, které model zohledňuje. (European Commission, 2022)

4.1.3 Implicitní sazba na kapitál

Zákonné sazby daně neodrážejí účinnou úroveň zdanění. Různé zákonné sazby mohou být uplatňovány při různých prahových hodnotách příjmu, zatímco úpravy, osvobození od daně a daňové úlevy mohou změnit skutečnou výši zaplacené daně. V důsledku toho byly podniknuty různé pokusy vypočítat odhady reálné nebo efektivní daňové sazby, kterou nesou daňoví poplatníci. Jedna z nich, ITR o kapitálu, je založena na agregátech národních účtů a pokouší se změřit, jaké procento z potenciálního základu kapitálové daně je ve skutečnosti vybíráno v příjmech. Tento oddíl představuje údaje o celkové ITR o kapitálu spolu se dvěma alternativními měřítky ITR o příjmech podniků. (European Commission, 2022)

ITR z kapitálového hlediska je definována jako poměr daní z kapitálu k souhrnu kapitálových příjmů a příjmů z úspor. Čitatel zahrnuje daně vybírané z příjmu, který domácnosti a korporace získávají z úspor a investic, daně související se stavy kapitálu pochá-

zejícího z úspor a investic v předchozích obdobích a daně z transakcí s aktivy. (European Commission, 2022)

Složky základu kapitálové daně (jmenovatel ITR) jsou jen přibližným měřítkem celosvětových kapitálových příjmů rezidentů země pro domácí účely. Jmenovatel ITR se může lišit od zákonného základu daně definovaného v právních předpisech z těchto důvodů:

- Spotřeba fixního kapitálu, protože pravidla daňového účetnictví nejsou mezi jednotlivými zeměmi plně srovnatelná.
- Kapitálové zisky nejsou součástí kapitálových účtů v národních účtech.
- Centrální banky, protože ve jmenovateli jsou zahrnuty nezdanitelné zisky.
- Platby úroků prováděné domácnostmi a osobami samostatně výdělečně činnými nejsou od sebe odděleny.
- Zdanitelné zisky a daňové příjmy snížené přenosem způsobují cyklický nesoulad v základu a v ITR, což narušuje mezinárodní srovnání. Rozdíly v metodách odhadu imputovaného nájemného z obydlí obývaných vlastníky mezi národními účty a daňovými rezervami rovněž vedou ke zkreslení. (European Commission, 2022)

Mezi jednotlivými zeměmi existují také rozdíly v metodách ovlivňujících porovnatelnost: například stavy fixního kapitálu, odpisy a imputované nájemné z národních účtů se v jednotlivých zemích odhadují různě. (European Commission, 2022)

4.2 Efektivní daňová sazba

Efektivní sazbu korporátní daně lze využít pro přesnější porovnání daňového zatížení. Tento ukazatel je také vhodné použít pro zjišťování distorzí způsobených daněmi a je možné ho použít také pro hodnocení daňových reforem. (Morávková, 2015)

Efektivní sazby daně z příjmu právnických osob jsou důležité z různých důvodů. Prvním důvodem je, že lze použít ke srovnání zákonných a efektivních daňových sazeb. Toto srovnání nám dává představu o daňových pobídkách ze strany úřadů. Těmito pobídkami mohou být například nižší daňový základ nebo nedostatečné vymáhání. Druhým důvodem je srovnání efektivních daňových sazeb mezi jednotlivými zeměmi, které naznačuje, zda se významně liší daňové zacházení se společnostmi se stejnými charakteristikami, které se nacházejí v různých zemích. Tyto rozdíly ve srovnání, mohou na-

značovat, zda velký rozptyl zákonných daňových sazeb může zakrýt malé rozdíly v efektivním zdanění, či nikoli. Země, které mají vysoké zákonné sazby, totiž mohou snížit základ anebo snížit vymáhání daní. (Nicodeme, 2001)

Efektivní daňové sazby mají důležitou roli při investičním rozhodování, tento ukazatel umožňuje měření neutrality daňového systému. Protože daň by měla být neutrální a neměla by zásadně ovlivňovat rozhodnutí o umístění investice, a to při současné legislativě není splněno, proto je nutné se věnovat daňovým distorzím a efektivním daňovým sazbám. (Morávková, 2015)

Efektivní sazbu lze popsat jako rozdíl mezi mírou zisku před zdaněním a po zdanění. (Morávková, 2015)

V případě efektivních daňových sazeb lze nalézt tři základní metody pro jejich stanovení, a to metody zpětného makropohledu, zpětného mikropohledu a dopředného mikropohledu. Rozdíly mezi jednotlivými metodami jsou dány rozdíly v použitých datech. (Szarowská, 2011)

Metoda zpětného makropohledu určuje efektivní korporátní daňovou sazbu ze získaných dat obsažených v národním účetnictví jednotlivých zemí, která jsou publikována národními nebo mezinárodními organizacemi (např. OECD, Evropská komise). Jejich kladnou výhodou je vzájemná srovnatelnost a aktuálnost časových řad, pomocí kterých lze sledovat změny celkového efektivního daňového zatížení. (Szarowská, 2011)

Metoda zpětného mikropohledu používá k výpočtu efektivní korporátní daně finanční výkazy jednotlivých společností. Existují tři způsoby pro stanovení těchto efektivních sazeb, které se počítají jako poměr, kde čitatelem jsou daně odvedené z korporátních příjmů nebo zisků a jmenovatelem je daňový základ, který může být vyjádřen jako celkový výsledek hospodaření před zdaněním, celkové provozní výnosy anebo hrubý výsledek hospodaření. (Szarowská, 2011)

Metody dopředného mikropohledu získávají ukazatele korporátního daňového zatížení, které slouží pro analýzu vlivu daní na investičním rozhodování korporací. Tyto ukazatele je možné použít pro mezinárodní srovnávání a jsou zkonstruovány tak, aby mohly sledovat účinky zdaňování na pobídky pro investování, které jsou rozdílné v jednotlivých národních daňových zákonech. V případě zohlednění daně do investičního rozhodování bude dosahována míra návratnosti projektu nižší, než kdyby se daň nezohlednila.

Jejich rozdíl se označuje pojmem daňový klín. Velikost daňového klínu závisí na vzájemném účinku zdanění a inflace, na daňovém posuzování odpisů, zásob a různých právně přípustných forem zisku a na řadě jiných prvků, které jsou závislé na definici daňového základu. Efektivní daňová sazba u investičního projektu je proto závislá na odvětví, ve kterém je investováno, na druhu pořizovaných aktiv, na způsobu financování investice a na identitě investora. (Szarowská, 2011)

4.3 Daňový mix

Daňový mix informuje o daňové struktuře v dané zemi, respektive o tom, jaký podíl daní daná země upřednostní. Struktura daňového mixu každé země odpovídá jejích tradicím a dlouhodobé fiskální politice. Diskuse o optimální daňové struktuře je aktuálním tématem dodnes. Hlavním tématem debaty je vztah mezi přímými a nepřímými daněmi v daňovém systému. Některé země jsou toho názoru, že daňové zatížení uvalené na daňového poplatníka by mělo být z velké části uplatněno jeho spotřebou prostřednictvím nepřímých daní. To by ulehčilo zdanění příjmů, mělo motivační účinek na práci a zabránilo by se všeobecné nechuti daňových poplatníků platit daně. (Kukalová, Moravec, Ječmínek, & Martásková, 2018)

Daňový mix odkazuje na strukturu daňové zátěže, případně jaký je podíl jednotlivých daní na celkových daňových příjmech. Tento ukazatel lze použít například při zkoumání toho, zda má určitá země tendenci preferovat přímé nebo nepřímé daně. (Bušovská, 2014)

Daně z příjmů bývají vysoké u zemí s dobrou daňovou politikou. Vysoké nepřímé daně vyjadřují snahu získat příjmy do veřejného rozpočtu tam, kde výnosy z přímých daní nemohou být příliš vysoké, například v zemích s nízkými důchody a v zemích se špatnou daňovou morálkou. Pokud jsou vysoké příspěvky na sociální pojištění, pak se vláda klade důraz na sociální zabezpečení prostřednictvím povinného pojištění. Vysoké příspěvky na sociální zabezpečení ale také mohou znamenat, že se vláda snaží přesunout břemeno daní na daně s nižšími úniky podobně jako u zemí s vysokými daněmi ze spotřeby. (Kubátová, 2018)

4.4 Daňová kvóta

Daňová kvóta představuje základní a pravděpodobně nejpoužívanější ukazatel měření daňové zátěže a velmi často se také používá při sofistikovanějších analýzách. Tento přibližovač daňové sazby lze porovnávat jak z hlediska času, tak z hlediska prostoru.

Daňová kvóta představuje poměr daňových příjmů k nominálnímu hrubému domácímu produktu (HDP) obvykle na období jednoho kalendářního roku tím nejjednodušším způsobem. (Macek, 2014)

Je třeba si uvědomit, že daňová kvóta je coby sblížení zdanění charakteristická vlastními výhodami a také značnými nevýhodami, které zkruslují vyjádřenou sazbu daňového zatížení. Jako některé ze základních výhod daňové kvóty lze uvést složitost a jednodu-chost, a tedy docela jednoduchou porovnatelnost. Individuální nevýhody daňové kvóty vyplývají ze způsobu jejího vytvoření, neboť tento přibližovač vyjadřuje, jaká část no-minálního HDP se přerozděluje prostřednictvím veřejných rozpočtů. Mezi ty základní nevýhody lze uvést například to, že nezahrnuje stínovou ekonomiku a nemusí tak odrá-žet skutečnou daňovou zátěž a dále nezačleňuje časovou prodlevu mezi skutečnou da-ňovou povinností a skutečnou platbou daní nebo administrativní náklady na platby daní. (Macek, 2014)

Existuje více druhů daňových kvót:

- Čistá daňová kvóta obsahuje jen daně v právním slova smyslu.
- Složená daňová kvóta obsahuje jak daně v právním slova smyslu, tak i další po-vinné odvody odpovídající ekonomickému pojetí daně.
- Jednoduchá daňová kvóta, která může být jak čistá, tak i složená, je prostým ma-tematickým součtem všech plateb, které plynou do veřejných rozpočtů. Jedno-ducká daňová kvóta ignoruje fakt, že některé výdaje z veřejných rozpočtů pod-léhají zdanění, a tak část výdajů veřejných rozpočtů zpětně putuje do nich pro- střednictvím platby daní.
- Konsolidovaná daňová kvóta je přesnějším vyjádřením podílu veřejných rozpoč- tů na hrubém domácím produktu, která zamezuje duplicitnímu započtení příjmů. (Vančurová & Zídková, 2022)

Omezení mezinárodního srovnání

- Šedá ekonomika – z důvodu existence šedé ekonomiky je možné, že ukazatel HDP bude značně podhodnocen.
- Daňové výdaje – ukazatel daňové kvóty nezahrnuje daňové výdaje, což jsou da- ně, které nebyly vybrány z důvodu realizace daňových výhod.
- Vládní záruky a půjčky

- Vládní regulace – Vládní regulace se neprojevují přímo v daňové kvótě, ale nepřímo zatěžují subjekty. Jedná se například o povinné příspěvky do soukromých fondů. V některých zemích jsou zaměstnavatelé nebo účastníci pojištění nuceni platit mimo povinných daní placených na sociální zabezpečení i příspěvky do soukromých sociálních fondů nebo jsou povinni si spořit. Tato opatření potom sníží daňovou kvótu.
- Zkreslení také způsobují daně placené ze sociálních dávek.
- Způsob výpočtu daňových příjmů – na výši daňové kvóty se projevuje i způsob výpočtu daňových příjmů, který může být buď způsobem akruálním nebo způsobem hotovostním. (Kubátová, 2018)

4.5 HDP na obyvatele v PPS

HDP je zkratka hrubého domácího produktu, což je součet veškerého zboží a služeb vyprodukovaného během jednoho roku v ekonomice. HDP na obyvatele je celkový HDP vydělený počtem obyvatel země, což je indikátor rozvoje země vůči ostatním. HDP na obyvatele slouží jako ukazatel blahobytu země. (Ilter, 2017)

HDP na obyvatele je užitečný při srovnávání jedné země s druhou, protože ukazuje relativní výkonnost jedné země nad druhou (druhými zeměmi). Růst HDP na obyvatele signalizuje růst ekonomiky a naznačuje, že země postupuje a vyrovnává se se svými problémy, jako je nezaměstnanost, industrializace, růst exportu a dovozu atd. (Ilter, 2017)

Parita kupní síly (PPS) vyjadřuje poměr ceny stejného zboží a služeb v národní měně k jeho ceně v měnové jednotce srovnávané země nebo uskupení zemí a používá se jako jednotka měnové konverze. Parity za jednotlivé agregáty jsou váženým průměrem relativních cenových průměrů za homogenní koše zboží a služeb, které byly získány na základě cenových poměrů jednotlivých reprezentantů. (Vintrová, 2010)

HDP na obyvatele v paritě kupní síly závisí na produktivitě práce, měřené jako HDP na pracovníka a na odpracovanou hodinu v PPS, na využití práceschopného obyvatelstva, na demografických faktorech, tj. na podílu obyvatelstva v produktivním věku na celkovém počtu obyvatelstva. (Vintrová, 2010)

6 Metodika

Cílem této diplomové práce je na základě vybraných ukazatelů porovnat daňové soustavy České republiky a Slovenska. Pro porovnání byly vybrány ukazatele implicitních daňových sazeb na spotřebu, práci a kapitál, efektivní sazby daně, daňový mix, daňovou kvótu a ukazatel HDP na obyvatele v PPS.

V praktické části je nejdříve vysvětlena metodika výpočtů jednotlivých ukazatelů vybraných pro porovnání daňových soustav. V další části jsou pak jednotlivé ukazatele porovnány a popsány.

Tato práce vychází především ze získávání dat a jejich následné deskripce a vyhodnocení ve vymezeném období mezi roky 2017 až 2020. Data pro porovnání byla získána z databáze Eurostatu, OECD (= Organisation for Economic Co-operation and Development), dokumentu zveřejňovaným Evropskou komisí Taxation trends in the European Union a z dokumentu Statistics Revenue pro rok 2022. Pro porovnání ukazatelů byly použity roky 2017 až 2021, pokud byla tato data pro tyto roky již dostupná.

6.1 Implicitní daňová sazba na spotřebu

Cílem ITR u spotřeby je měřit daně ze spotřeby vydělené základem daně. Vzhledem k omezeným údajům lze daňový základ pouze aproximovat. Předchozí verze této metodiky se snažily zlepšit odhady základu daně. (European Commission, 2022)

ITR pro spotřebu je definována, jako všechny spotřební daně vydělené:

- výdaje na konečnou spotřebu soukromých domácností na ekonomickém území (domácí koncepce)
- mezispotřeba a naturální sociální transfer vládními institucemi a neziskovými institucemi sloužícími domácnostem (NPISH).

Rovnice 1 Implicitní daňová sazba na spotřebu

$$ITR_c = \frac{\text{souhrn všech spotřebních daní}}{\text{výdaje na konečnou spotřebu domácností}} * 100$$

V čitateli jsou obsaženy všechny čtyři kategorie, tedy DPH, energetika, tabák a alkohol a ostatní spotřební daně nezařazené do předchozích skupin. Čítel se také může rozdělit na každou tuto kategorii zvlášť, kdy se mění pouze čítel, ale jmenovatel zůstává pro každou podkategorii stejný. (European Commission, 2022)

6.2 Implicitní daňová sazba na práci

ITR z pracovní síly se vypočítává pouze pro zaměstnané pracovníky (tedy bez daňového zatížení, které dopadá na sociální transfery, včetně důchodu). Přímé daně jsou definovány jako příjmy z daně z příjmů fyzických osob, které mohou být přiřazeny k příjmům z práce. Nepřímé daně z příjmů z práce, které v současnosti v některých členských státech uplatňují, jsou daně, jako je daň ze mzdy placená zaměstnavatelem. (European Commission, 2022)

Náhradou zaměstnancům se rozumí celková odměna, v hotovosti nebo v naturáliích, kterou zaměstnavatel zaměstnanci zaplatil za vykonanou práci. Skládá se z hrubé mzdy a z částky zaplacené jako příspěvky na sociální pojištění a srážkové daně ze mzdy. Kromě toho jsou zahrnuty sociální příspěvky zaměstnavatelů spolu s příspěvky do soukromých důchodů a souvisejících systémů. Náhrady zaměstnancům jsou tedy širokým měřítkem hrubých ekonomických příjmů ze zaměstnání před tím, než jsou sraženy jakékoli poplatky. (European Commission, 2022)

Rovnice 2 Implicitní daňová sazba na práci

ITR_l

$$= \frac{\text{přímé daně} + \text{nepřímé daně} + \text{sociální příspěvky zaměstnanců i zaměstnavatelů}}{\text{celkové náhrady zaměstnancům}}$$

6.3 Implicitní daňová sazba na kapitál

Celková implicitní sazba daně z kapitálu se vypočítává jako poměr mezi výnosy ze všech kapitálových daní a všemi (v zásadě) potenciálně zdanitelnými kapitálovými a podnikatelskými příjmy v ekonomice. Jeho cílem je reprezentovat průměrnou daňovou zátěž, která dopadá na kapitálové příjmy.

Rovnice 3 Implicitní daňová sazba na kapitál

$$ITR_k = \frac{\text{příjmy ze všech kapitálových daní}}{\text{veškerý potencionální zdanitelný kapitál a příjmy z podnikání}} \cdot 100$$

6.4 Efektivní daňová sazba

Pomocí efektivní sazby daně lze porovnávat skutečné daňové zatížení v jednotlivých zemích při zohlednění různých prvků, které jsou součástí daňových zákonů a lze jimi

upravit základ daně, respektive daň. Neexistuje ale pouze jediná obecná metoda, kterou lze vypočítat jednu efektivní sazbu daně pro vybraný stát. (Morávková, 2015)

6.4.1 Dopředu hledící mikro pohled

Dopředu hledící mikro pohled zkoumá zdanění, které je založeno na národnosti daňového systému. Národnost společnosti je naopak důležitá pro zpětně hledící mikro pohled. Dalším rozdílem mezi makro a mikro metodami je rozdíl v agregaci dat. (Morávková, 2015)

K metodě dopředně hledícího mikro pohledu lze zařadit dva ukazatele:

- Efektivní průměrná sazba daně (EATR) pro hypotetické investiční podniky
- Efektivní mezní sazba daně (EMTR) pro hypotetické investiční projekty

Pro výpočet EMTR se předpokládá, že i skutečná hodnota ekonomické renty po zdanění R je rovna nule.

Rovnice 4 Efektivní mezní sazba daně (EMTR)

$$EMTR = \frac{p_0 - s}{p_0}$$

Kde:

- EMTR = efektivní mezní sazba daně
- p_0 = míra návratnosti marginální investice před zdaněním
- s = daň

Jestliže je investice ziskovější než marginální investice a očekává se kladná ekonomická renta po zdanění, potom se korporátní daňové zatížení vypočítá prostřednictvím EATR. Ve výpočtu ukazatele EATR je zakomponovaný i vliv marginální efektivní daňové sazby (EMTR).

Rovnice 5 Efektivní průměrná sazba daně (EATR)

$$EATR = \frac{R_0 - (1 - z) \cdot R}{p/(1 + r)}$$

Kde:

- EATR = efektivní průměrná sazba daně
- R_0 = čistá současná hodnota dané investice před zdaněním
- P = míra návratnosti investice před zdaněním

- R = kladná ekonomická renta po zdanění
- Z = daň na kapitálové zisky
- $p/(1+r)$ = čistá současná hodnota návratnosti investice před zatížením daní

Vztah mezi EATR a EMTR:

Rovnice 6 Vztah mezi EATR a EMTR

$$EATR = \frac{p_0}{p} \cdot EMTR + \frac{p - p_0}{p} \cdot \tau$$

Kde:

- EATR = efektivní průměrná sazba daně
- EMTR = efektivní mezní sazba daně
- p = míra návratnosti investice před zdaněním
- p_0 = kladná ekonomická renta po zdanění
- τ = statutární korporátní daňová sazba (Morávková, 2015)

6.4.2 Zpětně hledící mikro pohled

Mezi mikroekonomické ukazatele se řadí skutečná efektivní sazba daně, která se počítá z finančních výkazů společností a EATR. Rozdílem mezi zpětně hledícím a dopředu hledícím pohledem je rozdíl vstupních údajů, které jsou k výpočtu efektivní sazby daně použity. (Morávková, 2015)

6.4.3 Zpětně hledící makro pohled

Metody makro pohledu používají k výpočtům data vykazovaná v národním účetnictví jednotlivých zemí. Makroekonomické ukazatele se pak dělí na implicitní sazby daně a daňové procento. Implicitní sazby daně jsou již zmíněny výše. U daňového procenta se berou v potaz tři různé způsoby výpočtů:

- Korporátní daň na celkových daňových výnosech,
- Podíl korporátní daně na HDP,
- Podíl výnosu korporátní daně na výsledku hospodaření korporace. (Morávková, 2015)

6.5 Daňový mix

Ukazatel daňového mixu je podíl výkonu jednotlivých daní na celkových daňových příjmech. Sleduje se podíl daně z přidané hodnoty, sociálního pojištění, daní z příjmů fyzických a právnických osob, majetkových daní, spotřebních daní a ostatních daní. Vyjadřuje tak procentní podíl každé daně na celkových daňových příjmech. (Pavlíková, 2011)

6.6 Daňová kvóta

Daňová kvóta se používá ke srovnání daňového zatížení v čase a prostoru. Obecně to lze vyjádřit jako podíl daní a hrubého domácího produktu (HDP). Vyjadřuje se jako procento, čímž dostatečně vyhovuje účelu srovnání. Podle rozsahu čitatele pak rozlišujeme daňovou kvótu jednoduchou a složenou. Do jednoduché daňové kvóty se zahrnují pouze daně v právním slova smyslu, přičemž do složené daňové kvóty se zahrnují například i příspěvky na sociální zabezpečení. (Marval, 2006)

Rovnice 7 Jednoduchá daňová kvóta

$$\text{jednoduchá daňová kvóta} = \frac{V}{\text{HDP}}$$

ukazatele:

- V – výnos z vybraných daní
- HDP – hrubý domácí produkt

Rovnice 8 Složená daňová kvóta

$$\text{složená daňová kvóta} = \frac{V + \text{PSZ}}{\text{HDP}}$$

ukazatele:

- V – výnos z vybraných daní
- PSZ – příspěvky na sociální zabezpečení
- HDP – hrubý domácí produkt

Rovnice 9 Konsolidovaná daňová kvóta

$$\text{konsolidovaná daňová kvóta} = \frac{V + \text{PSZ} + P - \text{PSZ VS}}{\text{HDP}}$$

ukazatele:

- V – výnos z vybraných daní
- PSZ – pojistné na sociální zabezpečení
- P – poplatky
- PSZ VS – sociální pojistné zaměstnanců veřejného sektoru
- HDP – hrubý domácí produkt

6.7 HDP na obyvatele v PPS

Hrubý domácí produkt na obyvatele v PPS se vypočte jako poměr mezi úrovní hrubého domácího produktu vyjádřeného ve standardech kupní síly a celkovým počtem obyvatel.

HDP v PPS se získá přepočtem HDP na fiktivní měnu za použití zvláštních přepočítacích koeficientů. Parity kupní síly odrážejí cenové poměry mezi zeměmi a jsou zároveň vyjádřeny v jednotné měně. Odstraňují tak z národních hrubých domácích produktů jak rozdíly v měnové expresi, tak rozdíly v cenových hladinách mezi jednotlivými zeměmi. Výsledkem je srovnatelný HDP napříč jednotlivými zeměmi.

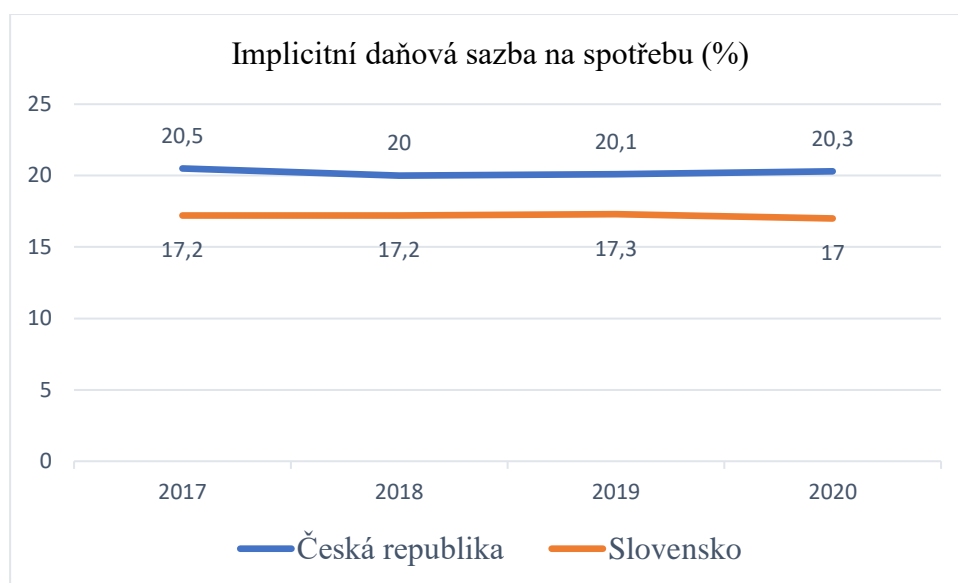
Index objemu HDP na obyvatele ve standardech kupní síly (PPS) je vyjádřen ve vztahu k průměru Evropské unie nastavenému na rovných 100. Je-li index země vyšší než 100, je úroveň HDP na hlavu této země vyšší než průměr EU a naopak. Základní čísla jsou vyjádřena v PPS, tj. společné měně, která eliminuje rozdíly v cenové hladině mezi zeměmi umožňující smysluplné objemové srovnání HDP mezi jednotlivými zeměmi. (Eurostat, 2022)

7 Porovnání ukazatelů mezi Českou republikou a Slovenskem

7.1 Implicitní daňová sazba na spotřebu

Hodnoty implicitních daňových sazeb na spotřebu pro Českou republiku a Slovensko byly zveřejněny v dokumentu Taxation trends in the European Union. Byly porovnány data z roků 2017 až 2020, protože data k roku 2021 ještě nebyla zveřejněna.

Obrázek 7 Implicitní daňová sazba na spotřebu České republiky a Slovenska v %

Zdroj: European Commission (2022), vlastní zpracování

Daňové zatížení na spotřebu je vyšší v České republice než na Slovensku. Kdy se v České republice implicitní daňová sazba na spotřebu pohybuje kolem 20 % a na Slovensku kolem 17 %.

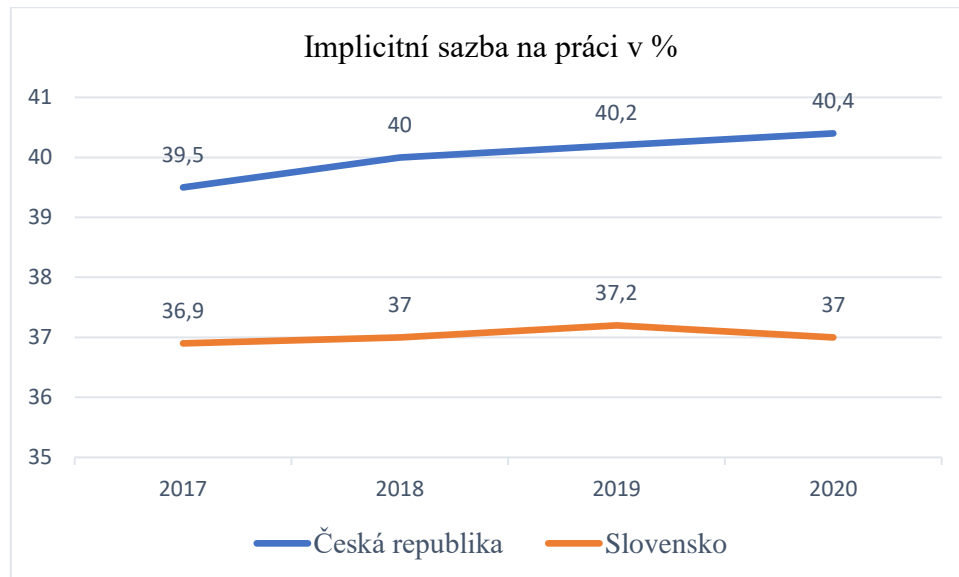
Ve sledovaném horizontu byla nejnižší hodnota implicitní daňové sazby v České republice ve velikosti 20 % v roce 2018 a nejvyšší v roce 2017 ve velikosti 20,5 %. V průběhu sledovaného horizontu dochází jen k mírným rozdílům mezi hodnotami.

Na Slovensku byla nejnižší hodnota implicitní daňové sazby na spotřebu ve velikosti 17 %, a to v roce 2020. Nejvyšší byla v roce 2019, a to ve velikosti 17,3 %. I zde dochází pouze k mírným výkyvům hodnot.

7.2 Implicitní daňová sazba na práci

Pro porovnání implicitních daňových sazeb na práci byla opět použita data z dokumentu Taxation trends in the European union. Porovnávány byly opět roky 2017 až 2020.

Obrázek 8 Implicitní daňové sazby na práci České republiky a Slovenska v %

Zdroj: European Commision (2022), vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že Česká republika má výrazně vyšší daňové zatížení práce než Slovensko. Lze přepokládat, že rozdíly mohou plynout z toho, že každá země si zakládá na něčem jiném a přikládá váhu ve zdanění jiným oblastem. Také je možné sledovat, že vývoj implicitní daňové sazby na práci má rostoucí trend.

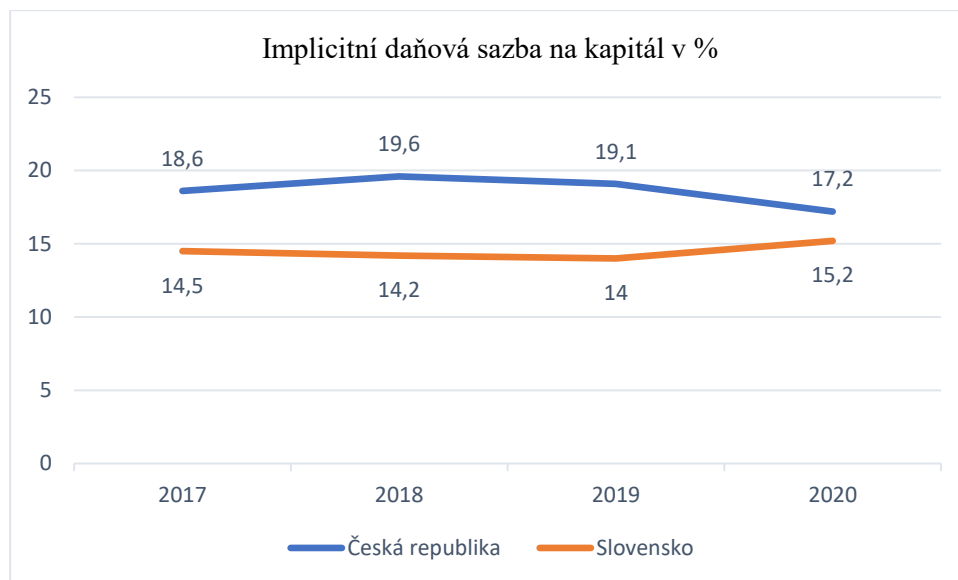
V České republice byla implicitní daňová sazba na práci nejnižší v roce 2017, a to ve výši 39,5 %. Lze sledovat rostoucí trend, a proto nejvyšší sazba pak byla v roce 2020 ve výši 40,4 %.

Na Slovensku implicitní daňová sazba mezi roky 2017 a 2019 mírně rostla každý rok o 0,1 a 0,2procentních bodů, ale v roce 2020 implicitní sazba na práci začala mírně klesat na 37 %.

7.3 Implicitní daňová sazba na kapitál

Pro srovnání implicitních daňových sazeb na kapitál byly použity data z roků 2017 až 2020. Data byla získána z dokumentu Taxation trends in the European Union.

Obrázek 9 Implicitní sazba na kapitál v České republice a na Slovensku v %

Zdroj: European Commission (2022), vlastní zpracování

Z grafu jsou opět patrné rozdíly ve velikosti hodnot implicitních daňových sazeb, kdy v České republice je implicitní sazba na kapitál vyšší než na Slovensku. To znamená vyšší daňové zatížení na kapitál v České republice.

V České republice lze pozorovat mezi roky 2017 a 2018 růst implicitní daňové sazby na kapitál o jedno procento, ve zbylých letech již lze sledovat klesající trend. Zatímco na Slovensku byl klesající trend mezi roky 2017 až 2019, kde také nastal zlom a implicitní daňová sazba pak vzrostla na 15,2 %. Také je patrné, že se linie k sobě začaly přibližovat.

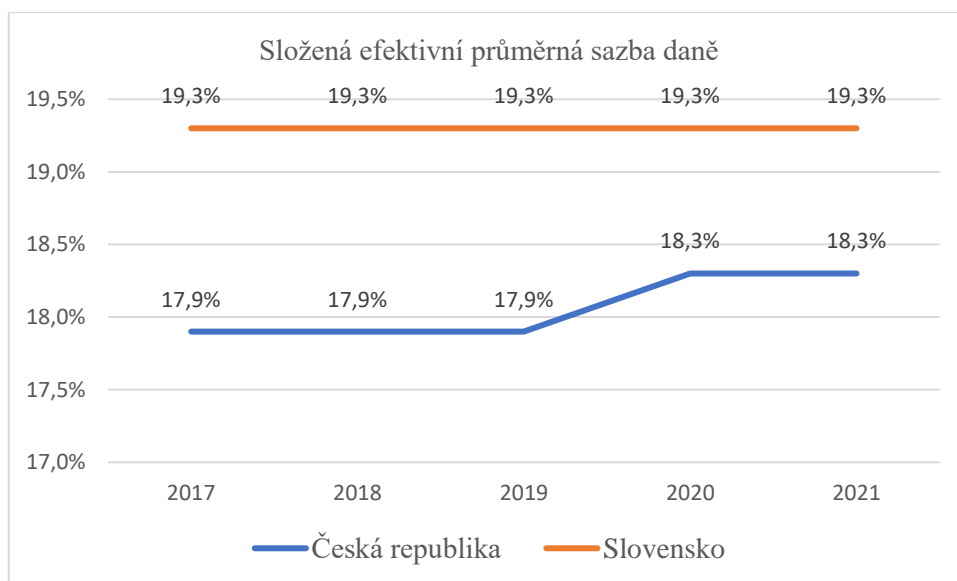
7.4 Efektivní daňová sazba

7.4.1 Dopředu hledící mikro pohled

Složená efektivní průměrná sazba daně

Složená efektivní průměrná sazba daně pro Českou republiku a Slovensko byla zjištěna na stránkách OECD. Byly vypočítány metodou dopředu hledícího mikropohledu. Efektivní průměrné sazby daně jsou porovnávány v letech 2017 až 2021.

Obrázek 10 Složená efektivní průměrná sazba daně

Zdroj: OECD, vlastní zpracování

Mezi roky 2017 až 2021 se výše složené efektivní průměrné sazby daně na Slovensku neměnila. Pohybovala se ve výši 19,3 %. V České republice se mezi roky 2017 až 2019 držela hodnota složené efektivní průměrné sazby daně na úrovni 17,9 %, od roku 2020 se zvýšila na hodnotu 18,3 %. Tentokrát je z grafu patrné, že efektivní sazba průměrné daně je vyšší na Slovensku než v České republice.

Složená efektivní mezní sazba daně

Pro porovnání byly opět použity data získané ze statistik OECD v letech 2017 až 2021. Také byly vypočítány metodou dopředného mikro pohledu.

Obrázek 11 Složená efektivní mezní sazba daně

Zdroj: OECD, vlastní zpracování

Složená efektivní mezní sazba daně je v České republice vyšší než na Slovensku, a to o 1,7procentních bodů mezi roky 2017 a 2019 a o 4,5procentních bodů mezi roky 2020 a 2021. V České republice se výše této sazby od roku 2017 do roku 2021 pohybovala na úrovni 10,3 % a od roku 2020 vzrostla na 13,1 %, tedy se zvýšila o 2,8procentních bodů. Na Slovensku se efektivní mezní sazba daně pohybuje na neměnné úrovni ve výši 8,6 %.

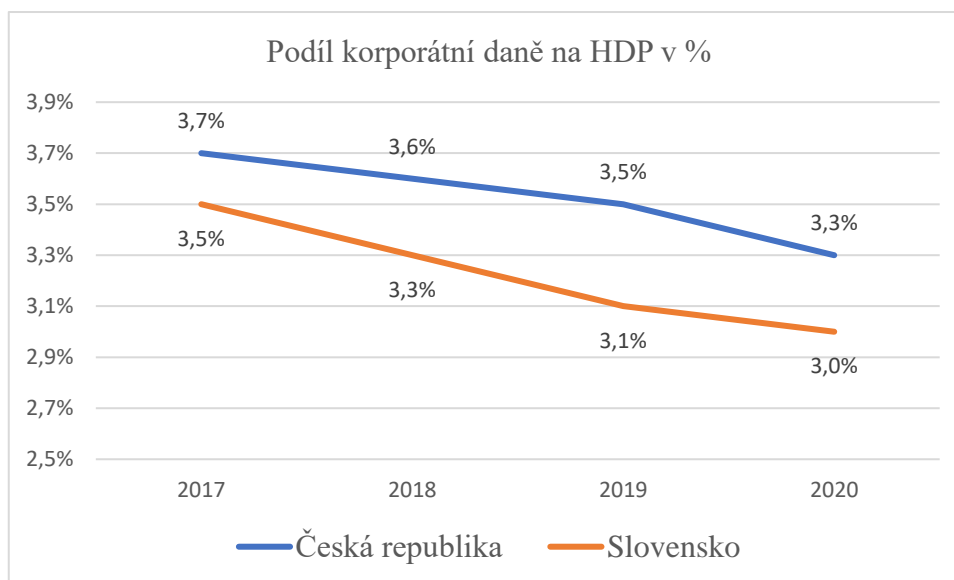
7.4.2 Zpětně hledící makro pohled

V rámci této práce bylo provedeno porovnání s využitím zpětně hledícího makro pohledu, a to porovnáním podílu korporátní daně na HDP v letech 2017 až 2020 v České republice a na Slovensku a také porovnáním podílu výnosu korporátní daně na veškerých daňových výnosech opět mezi roky 2017 a 2020 v České republice a na Slovensku.

Podíl korporátní daně na HDP

Následující graf zobrazuje vývoj efektivní sazby daně, která byla stanovena jako podíl celkových příjmů z korporátní daně k hrubému domácímu produktu. Data pro toto srovnání byla získána z dokumentu Revenue statistics 2022.

Obrázek 12 Podíl korporátní daně na HDP v % v České republice a na Slovensku

Zdroj: Revenue Statistics 2022, vlastní zpracování

Ve zvoleném časovém horizontu můžeme vidět, že podíl korporátní daně na HDP má klesající trend, kdy tento podíl v roce 2017 tvořil 3,7 % a v roce 2020 měl velikost 3,3 %.

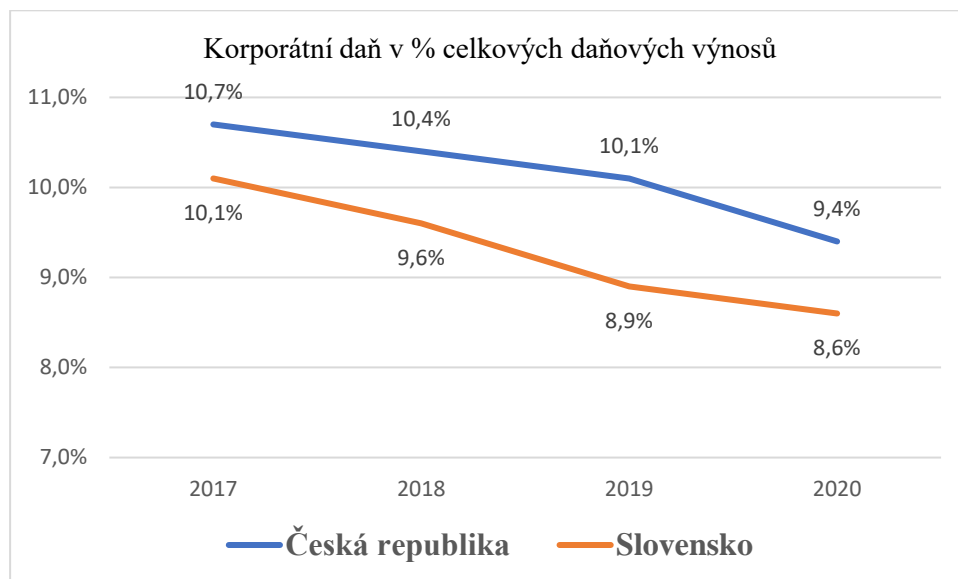
Na Slovensku se objevuje rovněž klesající trend podílu korporátní daně na HDP, kdy v roce 2017 měl tento podíl velikost 3,5 % a v roce 2020 3,0 %.

Graf vykazuje podobné výsledky v obou zemích, kdy obě země vykazují klesající tendence efektivních sazeb daní. V České republice jsou efektivní sazby daně mírně vyšší než na Slovensku, z toho lze vyvodit, že zdanění v České republice je vyšší než na Slovensku.

Podíl korporátní daně na celkových daňových výnosech

Obrázek 14 zobrazuje podíl příjmů z korporátní daně na celkových daňových výnosech mezi roky 2017 a 2020 v České republice a na Slovensku. Data byla také získána z dokumentu Revenue statistics 2022.

Obrázek 13 Korporátní daň v % celkových daňových výnosů pro Českou republiku a Slovensko

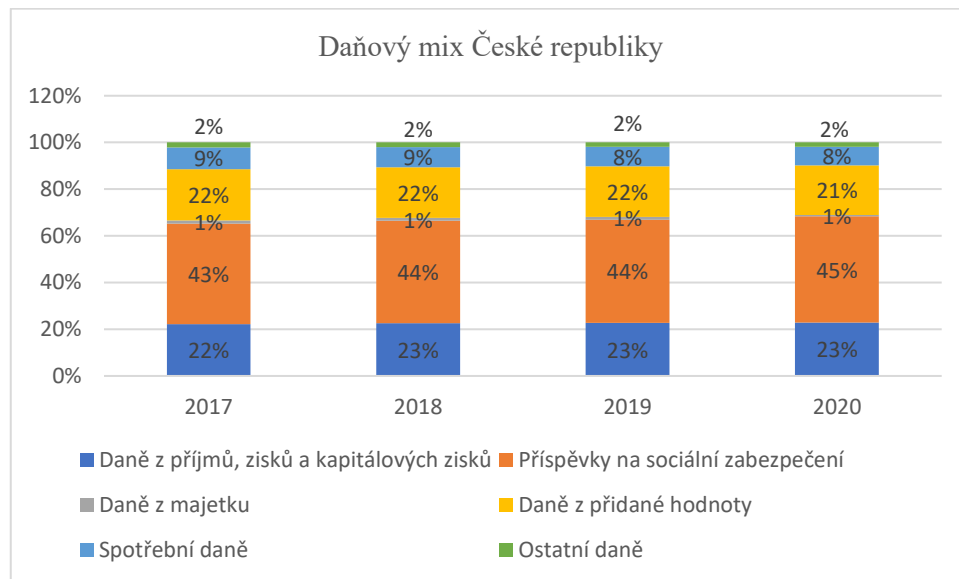
Zdroj: Revenue statistics 2022, vlastní zpracování

Zobrazený podíl korporátní daně na celkových daňových výnosech se v obou zemích opět vyvíjel podobně, je zde vidět klesající tendence. Lze také pozorovat, že efektivní sazby jsou v České republice vyšší než na Slovensku. V České republice byla nejvyšší sazba v roce 2017, a to ve velikosti 10,7 % a nejnižší v roce 2020 ve velikosti 9,4 %. Na Slovensku byla nejvyšší sazba v roce 2017 ve výši 10,1 % a nejnižší v roce 2020 ve výši 8,6 %. V roce 2020 rozdíl v sazbách tvořil celkem 0,8procentních bodů.

7.5 Daňový mix

Daňový mix je zobrazen ve dvou grafech, kdy na obrázku 15 je znázorněn daňový mix České republiky za rok 2017-2020 a na obrázku 16 je znázorněn daňový mix Slovenska. Je zde použit pouze čtyř letý horizont mezi roky 2017 a 2020. Data pro znázornění daňového mixu byla získána v dokumentu Revenue statistics z roku 2022.

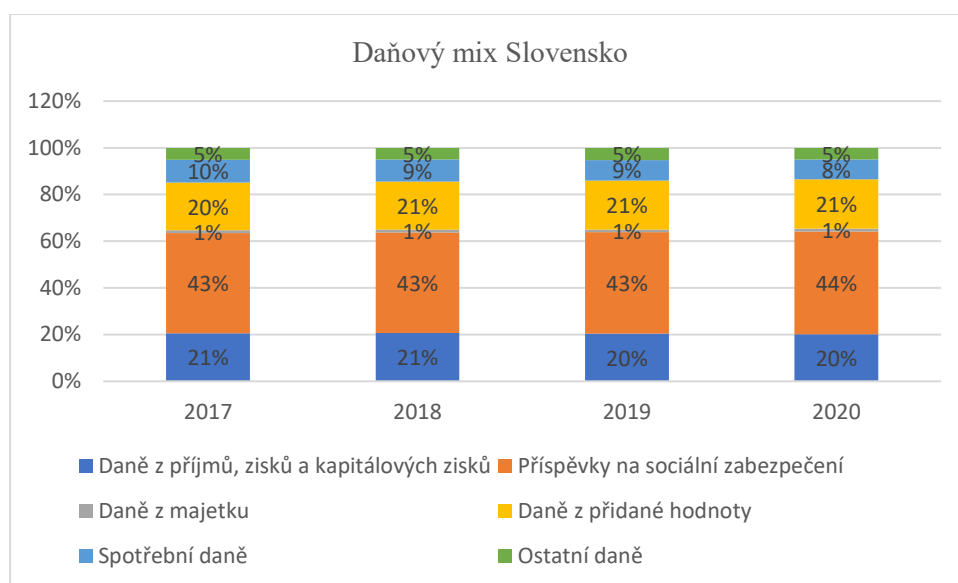
Obrázek 14 Daňový mix České republiky za roky 2017 až 2020

zdroj: Revenue statistics 2022, vlastní zpracování

Jak lze z obrázku 15 vidět, největší podíl na celkových daních mají příspěvky na sociální pojištění, které se pohybují v rozmezí mezi 43 % až 45 % během vybraného časového horizontu. Dále jsou to daně z přidané hodnoty, které mají podíl na celkových příjmech pohybující se kolem 22 %. Významný podíl mají také daně z příjmů, které zahrnují, jak daně z příjmů fyzických osob, tak i daně z příjmů právnických osob, které mají hodnotu podílu ve velikosti 23 %. Menší podíly pak mají spotřební daně, majetkové daně a ostatní daně.

Obrázek 15 Daňový mix Slovenska za roky 2017 až 2020

zdroj: Revenue Statistics 2022, vlastní zpracování

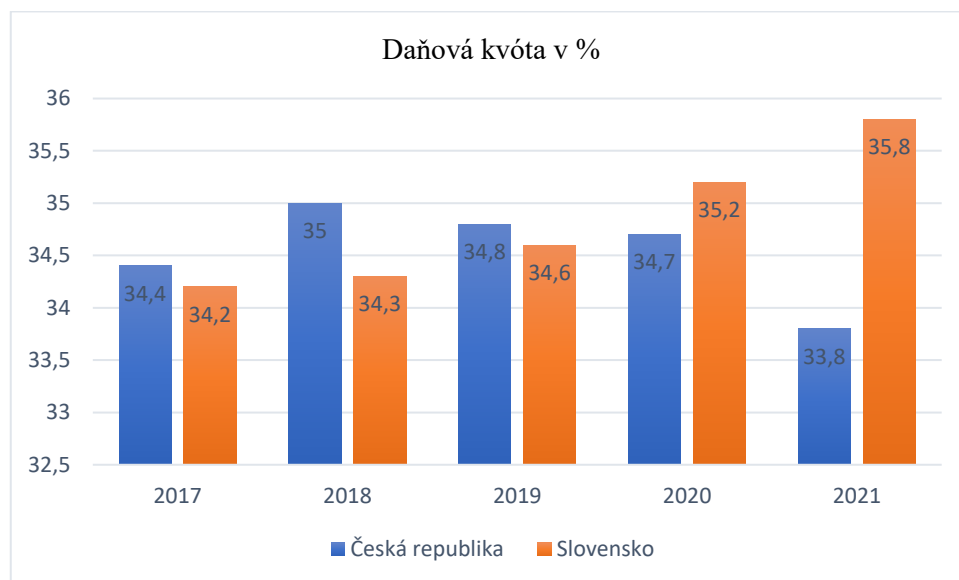
Na Slovensku mají největší podíl na celkových daňových příjmech rovněž příspěvky na sociální a zdravotní pojištění, a to ve velikosti podílu 43 %. Dále je zde daň z přidané hodnoty, která se pohybuje okolo 21 % podílu na celkových daních. Další významný podíl na celkových daních mají daně z příjmů, které mají v letech 2019 a 2020 podíl ve velikosti 21 %. Menší podíl na celkových daňových příjmech pak mají spotřební daně, majetkové daně a ostatní daně.

Obě země vybírají největší část svých příjmů z příspěvků na sociální zabezpečení, pak z daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. Například daně z nemovitosti pak hrají v příjmech obou států menší roli.

7.6 Daňová kvóta

Pro srovnání daňových kvót České republiky a Slovenska byly použity daňové kvóty obou států za roky 2017 až 2021. Zdrojem těchto dat byly statistiky zveřejňované na stránkách Organization for Economic Co-operation and Development (=OECD).

Obrázek 16 Srovnání daňových kvót České republiky a Slovenska v %

Zdroj: OECD, vlastní zpracování

Daňová kvóta České republiky se mezi roky 2020 a 2021 snížila z 34,7 na 33,8 %, tj. o 0,9procentních bodů. Nejvyšší daňovou kvótu ve sledovaném období Česká republika dosáhla v roce 2018, kdy činila 35 %.

Naopak na Slovensku lze pozorovat nárůst daňové kvóty o 0,6procentních bodů, kdy v roce 2020 dosahovala daňová kvóta výše 35,2 a v roce 2021 byla daňová kvóta ve výši 35,8 %. Ve sledovaném období, pak dosahovala nejvyšší hodnoty v roce 2021.

Dále je z grafu patrné, že do roku 2019 daňová kvóta České republiky byla vyšší než daňová kvóta Slovenska. Od roku 2020 daňové zatížení v České republice začalo klesat, zatímco na Slovensku lze pozorovat rostoucí trend.

Nižší daňová kvóta při vyšším faktickém zdanění v České republice oproti Slovensku může být dána vyšší hodnotou absolutní výše hrubého domácího produktu. Z výsledků lze pozorovat, že ukazatel daňové kvóty má omezenou vypovídací schopnost a nemusí vyjadřovat skutečnou úroveň zdanění.

7.7 HDP na obyvatele v PPS

Tento ukazatel je určený spíše pro identifikaci odlišností mezi zeměmi v oblasti daňové kvóty než pro časové srovnání, proto je tento ukazatel porovnáván mezi Českou republikou a Slovenskem pouze za rok 2021.

Hodnoty ukazatele HDP na obyvatele v PPS byly zjištěny v databázi Eurostatu.

HDP na obyvatele v PPS byl v roce 2021 v České republice ve velikosti 92 a na Slovensku ve velikosti 69. Lze tedy vidět, že v České republice je ukazatel HDP na obyvatele v PPS vyšší. Proto lze soudit, že úroveň blahobytu a výkonnost České republiky je vyšší než na Slovensku.

Pro znázornění toho, jak se ukazatel vyvíjel v průběhu let je zde uvedena tabulka číslo dvě, která vyjadřuje hodnoty ukazatele HDP na obyvatele v PPS za roky 2017 až 2021.

Tabulka 2 Hodnoty ukazatele HDP na obyvatele v PPS za roky 2017 až 2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Česká republika	91	92	93	93	92
Slovensko	71	70	71	72	69

Zdroj: Eurostat, vlastní zpracování

Lze vidět, že v České republice byla nejvyšší hodnota tohoto ukazatele v letech 2019 a 2020. Jinak se hodnoty pohybují přibližně na stejné úrovni. Na Slovensku byla největší hodnota tohoto ukazatele v roce 2020 ve velikosti 72. Hodnoty se pohybují v intervalu mezi 69 a 72. Ve sledovaném časovém horizontu je vidět, že hodnoty ukazatele HDP na obyvatele v PPS jsou vyšší v České republice než na Slovensku.

8 Závěr

Tématem této diplomové práce bylo porovnání daňových soustav České republiky a Slovenska. Cílem této práce bylo nalezení podobných prvků v jejich daňových soustavách a porovnání ukazatelů, které slouží pro porovnání daňového zatížení v obou státech.

Teoretická část nejdříve popisuje daňové soustavy České republiky a Slovenska, kde jsou popsány daně přímé, daně nepřímé a ostatní daňové příjmy, kam se řadí příspěvky na sociální pojištění. V další kapitole jsou pak popsány jednotlivé ukazatele, které byly použity pro porovnání vybraných daňových soustav. Mezi tyto ukazatele patřily implicitní daňové sazby na spotřebu, práci a kapitál, efektivní daňové sazby, daňový mix, daňová kvóta a HDP na obyvatele v PPS.

Praktická část se pak soustředila nejdříve na popis metodiky výpočtu jednotlivých ukazatelů, které jsou vyjmenovány výše, a v následujících kapitolách už došlo k samotnému porovnání. Tato práce byla zaměřena na porovnání získaných dat z internetových databází a jejich následné deskripci.

Implicitní sazba daně na spotřebu se pohybovala v daném časovém horizontu v průměru na úrovni 20 % v České republice a 17 % na Slovensku. To znamená vyšší daňové zatížení spotřeby v České republice.

Implicitní sazba daně na práci se v České republice pohybovala na úrovni 40 %, zatímco na Slovensku okolo 37 %. Výše této sazby negativně ovlivňuje daňové zatížení České republiky, protože tak představuje zemi s vyšším zdaněním práce než na Slovensku.

Implicitní sazba daně na kapitál je v České republice vyšší než na Slovensku. Do roku 2020 byla implicitní daňová sazba na kapitál v České republice přibližně na úrovni 19 %, pak ale v roce 2020 klesla na úroveň 17 %. Tento pokles mohl být způsoben vlivem koronaviru a kroky, kterými vláda reagovala na vlnu koronavirové krize a snahu o oživení ekonomiky. Na Slovensku se naopak v roce 2020 zvýšila na 15 %, do roku 2020 se tato sazba pohybovala okolo 14 %. Daňové zatížení kapitálu je v České republice vyšší než na Slovensku.

Efektivní sazba daně byla vyjádřena pomocí dopředu hledícího mikro pohledu a zpětně hledícího makro pohledu. Dopředu hledící mikro pohled se skládá z efektivní průměrné sazby daně, která v České republice dosahuje 18,3 % a na Slovensku stabilně 19,3 %

a efektivní mezní sazby daně, která dosahuje v České republice velikosti 13,1 % a na Slovensku 8,6 %.

Zpětně hledící makro pohled se skládá z dvou ukazatelů, a to z podílu korporátní daně na HDP a z podílu korporátní daně na celkových daňových výnosech. Podíl korporátní daně na HDP vykazuje klesající trend a hodnoty se pohybují okolo 3,3 % v České republice a stejně tak na Slovensku s rozdílem, že se hodnoty pohybují okolo 3 %. Podíl korporátní daně na celkových daňových příjmech také vykazuje klesající trend a hodnoty v České republice se pohybují okolo 9,4 % a na Slovensku okolo 8,6 %.

Z obou metod vychází, že daňové zatížení České republiky je vyšší než na Slovensku.

Z daňového mixu obou zemí vychází závěr, že složení jednotlivých daní na celkových daňových výnosech je pro obě země podobné. Obě země vybírají největší část svých příjmů z příspěvků na sociální pojištění, pak z daně z přidané hodnoty a daní z příjmů.

Daňová kvóta začala od roku 2020 v České republice klesat. Tento pokles může být dán tím, že se začaly projevovat dopady koronavirové krize. U daňové kvóty na Slovensku lze pozorovat rostoucí trend.

Podle hodnot ukazatele HDP na obyvatele v PPS lze soudit, že úroveň blahobytu a životní úrovně je také vyšší v České republice než na Slovensku.

Z porovnání jednotlivých ukazatelů jsem dospěla k závěrům, že dochází podle většiny ukazatelů k vyššímu daňovému zatížení v České republice než na Slovensku, přestože je daňová kvóta v České republice v roce 2020 a 2021 nižší. I přestože daňové zatížení je v České republice vyšší, je zde vyšší i úroveň blahobytu než na Slovensku.

9 Summary

This diploma thesis compares the tax systems of the Czech Republic and Slovakia. At the beginning of the work, both tax systems are described, first by the Czech Republic and then by Slovakia. The two countries have similar tax systems because they were linked up until 1992 and were therefore chosen as suitable for comparison.

The theoretical part of the thesis also describes the individual indicators used for the comparison. These indicators are the implicit tax rate on consumption, the implicit tax rate on labour, the implicit tax rate on capital, the effective tax rates, the tax mix, the tax quota and the GDP per capita indicator in PPS.

In the practical part, the methodology for calculating these indicators was described, and in the next part, a comparison was made. This work was more focused on the acquisition of statistical data and their subsequent description, comparison and monitoring of their evolution over time.

By comparing these indicators, we conclude that the tax burden on the Czech Republic is higher than in Slovakia. The indicator, which compares the level of well-being in given countries, is higher in the Czech Republic. A summary of these results can then be seen in chapter seven.

Key words: tax system, Czech republic, Slovakia, tax burden, tax indicators

10 Citovaná literatura

- Bušovská, M. Š. (2014). *Convergence of tax burden, tax revenues and implicit tax rates in the European Union member states*. Načteno z Ekonomický časopis:
<https://www.sav.sk/journals/uploads/0620141104%2014%20Busovska+RS.pdf>
- European Commission. (2022). *Taxation trends in the European Union : data for the EU Member States, Iceland, Norway : 2022 edition*. Načteno z Publications Office of the European Union: <https://data.europa.eu/doi/10.2778/417176>
- Feher, A., Condea, B. V., & Harangus, D. (2019). *Impact of harmonization on the implicit tax rate of consumption*. Načteno z Prague Economic Papers:
<https://ideas.repec.org/a/prg/jnlpep/v2019y2019i4id705p449-464.html>
- Finančné riaditeľstvo SR. (nedatováno). *Finančná správa Slovenská republika* .
Načteno z <https://www.financnasprava.sk/sk/obcania/dane>
- Iltter, C. (2017). *WHAT ECONOMIC AND SOCIAL FACTORS AFFECT GDP PER CAPITA? A STUDY ON 40 COUNTRIES*. Načteno z California State University Dominguez Hills, USA: https://www.researchgate.net/profile/Cenap-Iltter/publication/324228513_WHAT_ECONOMIC_AND_SOCIAL_FACTORS_AFFECT_GDP_PER_CAPITA_A_STUDY_ON_40_COUNTRIES/links/5accdaee0f7e9b1896544385/WHAT-ECONOMIC-AND-SOCIAL-FACTORS-AFFECT-GDP-PER-CAPITA-A-STUDY-ON-40-COUNT
- Kolektiv autorů. (2022). *DAŇOVÉ ZÁKONY 2022 SR XXL ProFi*. Bratislava: DonauMedia.
- Kubátová, K. (2018). *Daňová teorie a politika* . Praha : Wolters Kluwer ČR .
- Kukalová, G., Moravec, L., Ječmínek, J., & Martásková, B. (Červen 2018). *Financial Crisis Influence on Tax Mix Changes*. Načteno z European Financial Systems 2018:
https://is.muni.cz/do/econ/soubory/sborniky/2018/Proceedings_finalni_verze_September_3.pdf#page=355

- Macek, R. (2014). *The impact of taxation on economic growth: Case study of OECD countries*. Načteno z Review of economic perspectives: <https://sciencedirect.com/downloadpdf/journals/revecp/14/4/article-p309.pdf>
- Marková, H. (2022). *Daňové zákony 2022: úplná znění platná k 1. 1.* Praha: Grada Publishing .
- Marval, J. (Červen 2006). *Daňová kvóta v ČR* . Načteno z <https://is.muni.cz/do/econ/soubory/oddeleni/centrum/papers/wp2006-03.pdf>
- Morávková, J. (2015). *Český finanční a účetní časopis*. Načteno z Efektivní sazba korporátní daně : <https://cfuc.vse.cz/pdfs/cfu/2015/04/05.pdf>
- Nerudová, D. (2014). *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. Praha: ASPI.
- Nicodeme, G. (2001). *Computing effective corporate tax rates: comparisons and results*. Načteno z <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/id/eprint/3808>
- Organisation for economic co-operation and development . (2022). Načteno z OECD.stat: https://stats.oecd.org/index.aspx?DataSetCode=CTS_ETR
- Pavlíková, M. (2011). *DAŇOVÝ SYSTÉM A DAŇOVÝ MIX V ČESKÉ REPUBLICE*. Načteno z <https://aak.slu.cz/pdfs/aak/2011/04/14.pdf>
- Revenue Statistics. (2019). Načteno z CONSUMPTION TAX REVENUES UNDER COVID-19: LESSONS FROM THE 2008 GLOBAL: https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/data/oecd-tax-statistics_tax-data-en
- Revenue Statistics. (2022). Načteno z THE IMPACT OF COVID-19 ON OECD TAX REVENUES: https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/data/oecd-tax-statistics_tax-data-en
- Szarowská, I. (2011). *Littera Scripta*. Načteno z Metody a sazby používané ke komparaci: https://www.littera-scripta.com/wp-content/uploads/2019/05/1_PDFsam_1_PDFsam_15_PDFsam_13_PDFsam_19_PDFsam_9_PDFsam_13_PDFsam_11_PDFsam_9_PDFsam_23_PDFsam_LS_1_2011.pdf
- Široký, J. (2018). *Daně v Evropské unii*. Praha: Leges.

Vančurová, A., & Zídková, H. (2022). *Daňový systém ČR 2022*. Praha: Wolters Kluwer.

Vintrová, R. (2010). *Interpretační omezení HDP a alternativní ukazatele*. Načteno z https://www.vsem.cz/data/data/ces-soubory/working-paper/gf_wp0610.pdf

Zákon č. 105/2004 Z. z. Zákon o spotrebnej dani z liehu a o zmene a doplnení zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení zákona č. 211/2003 Z. z. (nedatováno). Načteno z zákony pre ľudí : <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2004-105>

Zákon č. 106/2004 Z. z. Zákon o spotrebnej dani z tabakových výrobkov. (nedatováno). Načteno z *Zákony pre ľudí* : <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2004-106>

Zákon č. 16/1993 Sb. Zákon České národní rady o dani silniční. (nedatováno). Načteno z *zákony pro lidi* : <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-16>

Zákon č. 461/2003 Z. z. Zákon o sociálnom poistení. (nedatováno). Načteno z *zákony pre ľudí* : <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2003-461>

Zákon č. 530/2011 Z. z. Zákon o spotrebnej dani z alkoholických nápojov. (nedatováno). Načteno z *zakonypreludi.sk*: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2011-530>

Zákon č. 580/2004 Z. z. Zákon o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. (nedatováno). Načteno z *zákony pre ľudí* : <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2004-580>

Zákon č. 609/2007 Z. z. Zákon o spotrebnej dani z elektriny, uhlia a zemného plynu a o zmene a doplnení zákona č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja v znení neskorších predpisov. (nedatováno). Načteno z *zákony pre ľudí* : <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2007-609>

Zákon č. 98/2004 Z. z. Zákon o spotrebnej dani z minerálneho oleja. (nedatováno). Načteno z *Zákony pre ľudí* : <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2004-98>

11 Seznam obrázků

Obrázek 1 Daňový systém České republiky	5
Obrázek 2 Nepřímé daně v ČR	9
Obrázek 3 Struktura daňového systému Slovenska	14
Obrázek 4 Přímé daně na Slovensku	15
Obrázek 5 Nepřímé daně na Slovensku	19
Obrázek 6 sazby pojistného sociálního zabezpečení Slovensko	24
Obrázek 8 Implicitní daňová sazba na spotřebu České republiky a Slovenska v %	38
Obrázek 9 Implicitní daňové sazby na práci České republiky a Slovenska v %	39
Obrázek 10 Implicitní sazba na kapitál v České republice a na Slovensku v %	40
Obrázek 11 Složená efektivní průměrná sazba daně	41
Obrázek 12 Složená efektivní mezní sazba daně	42
Obrázek 13 Podíl korporátní daně na HDP v % v České republice a na Slovensku	43
Obrázek 14 Korporátní daň v % celkových daňových výnosů pro Českou republiku a Slovensko	44
Obrázek 15 Daňový mix České republiky za roky 2017 až 2020	45
Obrázek 16 Daňový mix Slovenska za roky 2017 až 2020	46
Obrázek 17 Srovnání daňových kvót České republiky a Slovenska v %	47

12 Seznam tabulek

Tabulka 1 Sazby pojistného sociálního pojištění	13
Tabulka 2 Hodnoty ukazatele HDP na obyvatele v PPS za roky 2017 až 2021	48

13 Seznam rovnic

Rovnice 1 Implicitní daňová sazba na spotřebu	32
Rovnice 2 Implicitní daňová sazba na práci.....	33
Rovnice 3 Implicitní daňová sazba na kapitál.....	33
Rovnice 4 Efektivní mezní sazba daně (EMTR).....	34
Rovnice 5 Efektivní průměrná sazba daně (EATR).....	34
Rovnice 6 Vztah mezi EATR a EMTR.....	35
Rovnice 7 Jednoduchá daňová kvóta	36
Rovnice 8 Složená daňová kvóta	36
Rovnice 9 Konsolidovaná daňová kvóta	37